

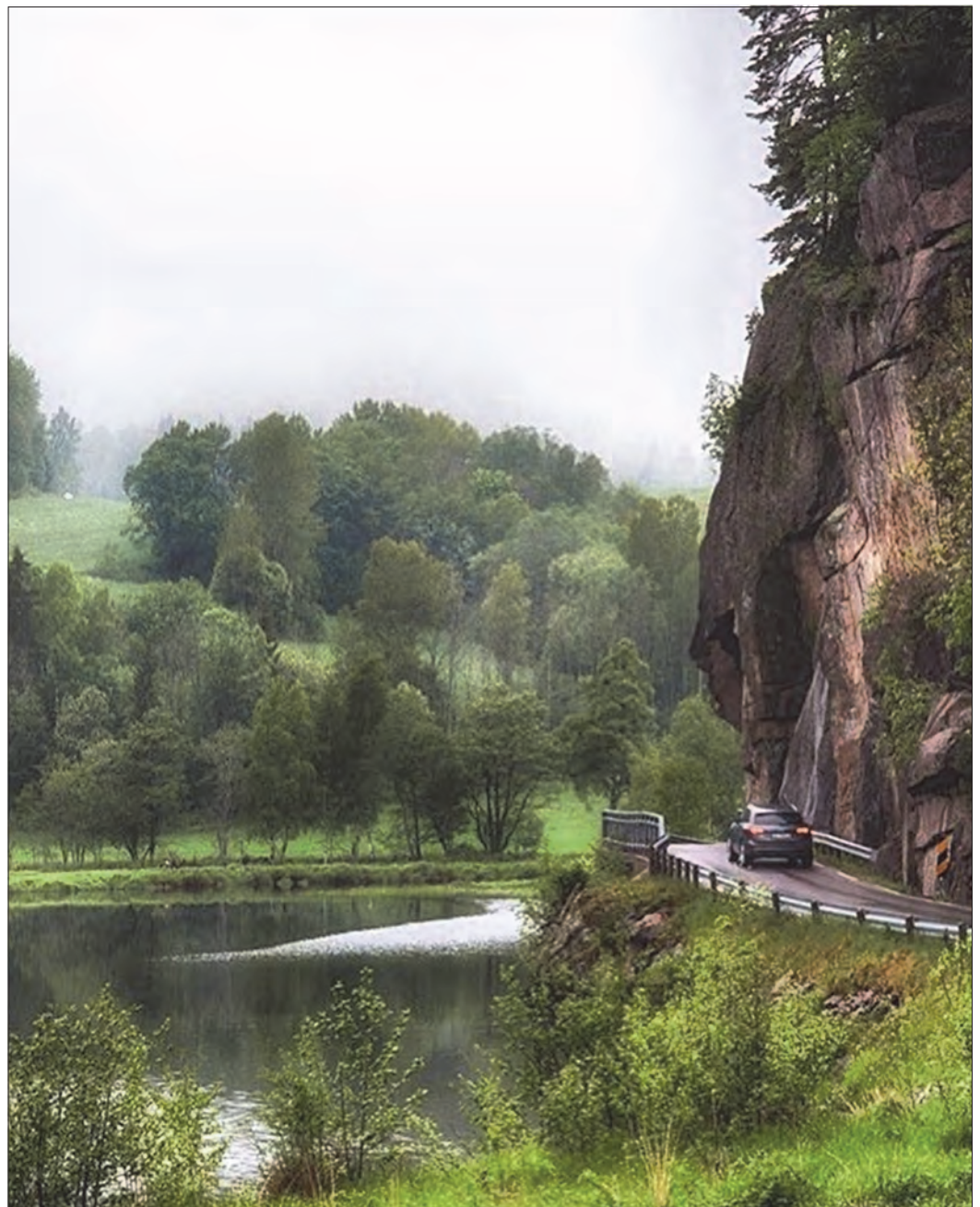

Siljan kommune

Økonomi 2018-21

Kommunestyrets vedtak

20. juni 2017

Økonomi 2018-21

Innledning.....	2
Fokusområder	4
Kommunereformen	4
Administrasjon	5
Oppvekst	10
Helse	19
Samfunn	26
Økonomiplan.....	38
Avslutning	43

Innledning

Handlingsprogrammet

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel¹. Økonomiplanen inngår i denne handlingsdelen som rulleres årlig, heretter kalt handlingsprogram. Handlingsprogrammet inneholder strategiske mål og økonomiske rammer for kommende fireårsperiode.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for avdelingenes planer og virksomhet. De ulike kommunedelplanene har en handlingsdel som angir hvordan den enkelte plan skal følges opp. Handlingsdelen rulleres årlig og er innarbeidet i handlingsprogrammet. Vi har valgt å bygge opp handlingsprogrammet etter den administrative organiseringen slik at hver kommunalsjef redegjør for sin virksomhet.

Rådmannen har organisert kommunen i 4 avdelinger²: Administrasjon, Oppvekst, Helse og Samfunn. I tillegg til NAV og Næring, som er direkte underlagt rådmannen og i dette dokumentet under Avdeling for administrasjon. Den politiske organiseringen³ følger den samme strukturen med tre utvalg knyttet til de ulike avdelingene i tillegg til formannskapet.

Økonomiske rammer og forutsetninger

I handlingsprogrammet legges driftsbudsjettet for 2018-21 frem i faste 2017-kroner. På utgiftssiden er det heller ikke tatt hensyn til lønnsvekst, demografiendringer eller annen prisjustering. Også investeringsprosjektene presenteres i faste 2017-kroner.

De økonomiske rammene for handlingsprogrammet 2018-21 bygger på rammene vedtatt budsjett for 2017 og handlingsprogrammet for 2018-21. Signalene i kommuneproposisjonen for 2018 er innarbeidet i dette dokumentet. Tidligere vedtatte prosjekter for kommende år er ikke omtalt i dette dokumentet. Det vises til tidligere økonomiplaner for nærmere beskrivelse.

I hele økonomiplanperioden er det lagt opp til investeringer på totalt 91,13 millioner kroner. 43,974 millioner kroner av dette er tenkt finansiert med eksterne lån. Dette er en høy belåningsgrad og renter og avdrag vil utgjøre en betydelig utgift i kommunens driftsregnskap.

Det er et mål at netto driftsresultat ligger på 1,75 % av driftsinntektene⁴. I planperioden 2018-21 har det ikke vært mulig å oppnå dette selv om driftsnivået er endret. Nye store låneopptak belaster driften i årene som kommer. Inntektssystemet som er gjeldene fra januar 2017 representerer en betydelig reduksjon i statlige inntekter. Netto driftsresultat er så vidt positivt det første året i perioden, mens de siste årene er negative. Det negative resultatet finansieres ved bruk av disposisjonsfond og SKK-fondet. Et sterkt fokus på effektivisering av tjenestene må opprettholdes.

Fremlegget til økonomiplan 2018-21 innebærer redusert ressursinnsats innen Oppvekst og økt ressursinnsats innen Helse, som følge av demografiutviklingen. Det er betydelige investeringsprosjekter og stor aktivitet i kommunen i planperioden. Det nye inntektssystem krever fremdeles innstramning og nøkternhet fremover. Prognosen for rammetilskudd og skatt er satt med forutsetning at folketallet holdes på samme nivå som inngangen i 2017. SSB har en mer negativ prognose, men den er basert på de siste årenes negative trend. Denne forutsetter vi nå har snudd.

¹ Plan og byggingloven av 27. juni 2008 nr. 71 § 11-1.

² Kommunal organisering ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 16. juni 2009 i sak 18/2009.

³ Politisk organisering ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 15. desember 2009 i sak 62/2009.

⁴ Kommunal- og moderniseringsdepartementet: Rapport fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi den 20. april 2015.

Befolkningsutviklingen

Folketallet i kommunen gikk for første gang på fem år opp og endte på 2 357 per 1.1.2017. Dette utgjør en økning på 0,94 %. Dette er den 3. største veksten i vår fylke som hadde en gjennomsnittlig vekst på 0,47 %. Sammenliknet med landet ligger Siljan også over denne. Folketilveksten i landet lå på 0,85 % i 2016. Netto innvandring stod for 12 av tilveksten, innenlands flytting stod for netto 7 og netto fødselsoverskudd var på 4. Dette er positive tall for Siljan.

Kommunens fremtidige økonomiske situasjon avhenger av fremtidig befolkningsvekst. Både skatteinntekter og rammetilskudd blir påvirket av befolkningsutviklingen. Befolknings sammensetningen er også en viktig faktor ved beregning av rammetilskuddet. Det satses på ulike fronter for å stimulere befolkningsvekst i kommunen i planperioden og videre fremover.

Kommunens driftsinntekter

Skatt på inntekt og formue

Siljan kommune er en minsteinntektskommune og nivået på skatteinntekten har holdt seg lavt over flere år. Kommunen har en skatteinngang som er 80,2 % av landsgjennomsnittet. Dette blir kompensert delvis gjennom inntektsutjevningstilskuddet. Befolkningsutviklingen og næringsutvikling i årene fremover vil kunne påvirke inntektsmulighetene.

Eiendomsskatt

I dette handlingsprogrammet er det lagt til grunn inntekter fra eiendomsskatt på samme sats som kommunestyret vedtok i budsjett for 2017 i hele planperioden.

Rammetilskudd

Med bakgrunn i signaler om kommuneøkonomiproposisjonen for 2017 og avtale om nytt inntektssystem er det utarbeidet en prognose for utviklingen i rammetilskuddet i perioden. Kommunen legger til grunn prognosen utarbeidet av KS, justert med innbyggertall for 2017 gjennom hele perioden.

Gebyrer og brukerbetalinger

Gebyrene for vann, avløp og renovasjon fastsettes etter selvkostprinsippet og kan bli justert som følge av vedtatte investeringer innenfor disse områdene. Avgiftene vil reguleres etter erfaringstall fra 2017.

Kommunens driftsutgifter

Lønns- og pensjonsutgifter

Lønn og pensjonsutgifter utgjør om lag 70 % av kommunens driftsutgifter. Enhver utvidelse av tjenestetilbudet medfører økte utgifter. Det er ikke korrigert for lønnsøkninger i dette handlingsprogrammet.

Siljan kommune gikk over fra en amortisering av premieavvik⁵ på 1 år til en amortiseringstid på 7 år fra og med regnskapsåret 2015, med virkning for premieavvik som oppstår i 2014 og senere. Endringen medfører at de store variasjonene de siste årene i premieavviket vil bli mindre de neste årene.

Varer og tjenester

Utgifter til varer og tjenester i sektoren korrigeres årlig med den kommunale deflatoren. Denne korrigeringen er ikke gjort i den økonomiske handlingsplanen for perioden. Deflatoren er anslått til 2,3 % i 2017.

⁵ Amortiseringstid av premieavvik ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 17. juni 2014 i sak 37/2014.

Finans

Siljan kommune har en enkel plassering av sine aktiva i tråd med vedtatt finansreglement⁶. Det er lagt inn en videreføring av dagens avkastning. Rente og avdragsutgiftene må forventes å øke i årene fremover i takt med fremlagt investeringsplan. Dette er innarbeidet i planen. Det er fortsatt signaler om et lavt rentenivå i årene fremover.

Driftsresultat

Netto driftsresultat er en viktig indikator på den økonomiske balansen. Det legges opp til et netto driftsresultat som ikke er bærekraftig over tid. De to siste årene er det budsjettert med et driftsunderskudd som er vesentlig. Det er store utgifter til renter og avdrag i forbindelse med låneopptak til store investeringsprosjekter som sentrumsbygg og bygging av flyktningeboliger. Det er således ikke disponible midler til avsetninger og investeringer fra driften. For å få driftsbudsjettet i balanse legges det opp til å benytte fondskapital. Dersom ikke rammetilskuddet blir forbedret, må det gjennomføres reduksjoner i tjenestetilbudet for å møte det negative netto driftsresultatet i slutten av økonomiplanperioden.

Fokusområder

Siljan kommune har følgende målsettinger i kommuneplanens samfunnsdel⁷:

- a) Øke folketall med over 1 % årlig.
- b) Legge til rette for attraktive boliger og bomiljø for mennesker i alle aldre og livssituasjoner.
- c) Siljan må aktivt legge til rette for unge mennesker som er i etableringsfasen med særlig fokus på:
 - gode barnehager
 - gode skoler
 - trygge oppvekstmiljøer og skoleveier
 - lokalt kulturtilbud som gir muligheter for aktivitet og opplevelser
 - gode pendlingsmuligheter til Grenlandsbyen
- d) For Siljan kommune som leverandør av tjenester til innbyggerne må kontinuerlig fokus på kvalitet og brukerbehov ligge som en basis for all virksomhet.

Disse fokusområdene ligger bak de prioriteringene som til enhver tid gjøres i kommunen. I tillegg er det viktig å fokusere på medarbeiderne som vår viktigste ressurs.

Kommunereformen

Siljan kommunestyre vedtok i juni 2016 *Med bakgrunn i utredninger, innbyggerinvolvering i form av informasjon til innbyggerne og høring, samt samtaler og dialog med nabokommunene gjennom Grenlandssamarbeidet, videreføres Siljan som egen kommune. Kommunereformprosessen har avdekket utfordringer i Siljan i forhold til Stortingets mål med reformen og kommunestyret ønsker at Siljan løser disse utfordringene bl.a. gjennom et økt og utvidet samarbeid i Grenland. Et samarbeid som eventuelt kan føre til en sammenslåing av to eller flere kommuner.*⁸

Dette vedtaket har blitt lagt til grunn for å utvikle det videre samarbeidet mellom kommunene i Grenland, og sak omorganisering av grenlandssamarbeidet fremmes til behandling i juni 2017.

⁶ Reglement for finans- og gjeldsforvaltningen ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 28. mars 2017 i sak 9/17.

⁷ Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 17. juni 2014 i sak 32/2014.

⁸ Vedtak i Siljan kommunestyre 21. juni i sak 47/2016.

Administrasjon

Innledning

Avdelingen er en støttefunksjon for kommunes avdelinger og har ansvar for servicekontor, informasjonsarbeid, arkivtjeneste, politisk sekretariat, økonomi- og personalforvaltning, tjenesteutvikling og kvalitetsarbeid og eiendomsskattekontor. Kommunens beredskapsarbeid er også tilhørende administrasjonsavdelingen. I tillegg er tilrettelegging av arbeidet for de politiske styringsorganene og kjøp av revisjonstjenester lagt til avdelingen. Kommunens andel av felles driftsutgifter til NAV-kontoret og Siljan kirkelige fellesråd er også lagt inn under rammeområdet.

Personellmessig omfattes avdelingen av rådmannen, kommunalsjef og staben.

Mål for avdelingen

- Være en viktig støttespiller for alle kommunens tjenesteområder
- Bidra til at Siljan kommune er en attraktiv arbeidsgiver
- Utvikle og forbedre kommunens løpende økonomistyring
- Utvikle en funksjonell hjemmeside etter dagens standard og krav
- Økt fokus på beredskap, øvelser, rutinebeskrivelser

Status

Nøkkeltall	2016	2015	Kommunegr. 1, 2016	Telemark 2016	Landet 2016
Brutto driftsutgifter til funksjon 120, adm., kr per innbygger	5 321	5 196	4 814	3 460	3 384
Brutto driftsutgifter til politisk styring i kr per innbygger	1 148	1 225	680	445	369

Siljan kommune har høyere utgifter til politisk styring sammenliknet med kommunegruppen. Dette har sammenheng med politikergodtgjøringen og antall formannskaps- og kommunestyremedlemmer i forhold til befolkningstall.

Sentrale utfordringer

Økonomikontoret

Fokus på å videre arbeide med rutiner og erfaringsoverføring i avdelingen er vesentlig og nødvendig for å sikre en større robusthet. Det er en sårbar bemanning ved kontoret og mange arbeidsoppgaver er personavhengig. Dette løses ved å fortsette å produsere og oppdatere gode rutinebeskrivelser og ha fokus på samarbeid og å lære av hverandre.

Servicekontoret

Utarbeidelse av ny hjemmesiden for kommunen ferdigstilles i 2017. Videre utvikling og kvalitetssikring vil gjennomføres i 2018. Det settes av kr 100 000 til dette.

Kommunen har innført fullelektronisk sak og arkivsystem og det er planlagt oppgradering og videreutvikling av dette som et prosjekt gjennom planperioden. Det settes av kr 500 000 fordelt på to år gjennom planperioden for implementering sammen med de andre grenlandskommunene.

Personalkontoret

Det er en hovedutfordring å holde sykefraværet i kommunen nede på akseptabelt nivå. Det er stort sett naturlige variasjoner fra det ene året til det andre. Fokus på arbeidsmiljøet i de enkelte avdelingene gir muligheter for å øke nærværet på arbeidsplassen.

Det må fortsatt være et mål å få etablert et elektronisk kvalitetssikringsverktøy i løpet av planperioden. Det er ikke satt av konkrete midler til et slikt prosjekt.

Beredskap

Plan for beredskap ble utarbeidet i 2015, og vil i fremtiden ha en årlig ajourføring. Det er vedtatt å danne et beredskapsråd i Siljan kommune og dette vil innarbeides i budsjett 2018 siden kostnadene vil være under kr 100 000. Det er etablert et Evakuert og pårørendesenter (EPS) i regi av avdeling for Helse. Dette fungerer godt.

Fellesutgifter

Det er signalisert økte driftsutgifter til IT-samarbeidet i Grenland (ITG) og til oppfølging av plan for digitalisering. Dette er et arbeid som er nødvendig for å møte de kravene som settes til drift av kommunen fremover og det er en klar forventning fra myndighetene at det er fokus på digitalisering av kommunens tilbud. Kostnadsnivået for dette er satt til kr 300 000 hvert år i planperioden.

Næring

Næringsarbeidet i kommunen revitaliseres og kommunen arrangerer næringskvelder, som fungerer som en god møteplass for næringslivet. Vekst i Grenland IKS har en oppdragsavtale med Siljan kommune for ivaretagelse av dette fagområdet i samarbeidet med ordfører og rådmann. Vekst i Grenland IKS har utarbeidet en strategisk næringsplan for perioden 2017-20. Det er signalisert en tilstedeværende fra Vekst i Grenland ukentlig i kommunen, som skal følge opp aktuelle saker.

Siljan kommune ønsker å opprette et næringsfond, ved å benytte kapitalen fra Siljan Utbyggingsselskap AS, som er anbefalt nedlagt av kommunestyret.

Innad i kommunen skal det være et kontinuerlig fokus på å utvikle et attraktivt sentrum, etablere attraktive boområder og opprettholde et godt kollektivtilbud. Slik vil Siljan kunne tiltrekke seg nye innbyggere og ny næringsvirksomhet. Utviklingen av kollektivtilbudet ivaretas innenfor prosjektet «Bypakke Grenland» sine økonomiske rammer. I utviklingen av Siljan sentrum og Holtesletta industriområde legges det til rette for etablering av nye virksomheter. Ledige arealer markedsføres felles av kommunene i Grenland.

Interkommunalt samarbeid

Driftskostnadene til Grenlandssamarbeidet har hittil vært finansiert av skjønnsmidlene fra fylkesmannen i Telemark. Fra 2017 vil kommunene selv være ansvarlig for denne kostnaden. Fordelingsnøkkelen er 30 % på antall kommuner og 70 % på antall innbyggere.

NAV

Målsetninger og utfordringer fremover

NAV jobber etter målet om å få flere i arbeid og har som hovedansvar å gi mennesker muligheter til å skaffe seg jobb og økonomisk trygghet. Fokuset er på tidlig og tett oppfølging. Ungdom, innvandrere og personer med nedsatt arbeidsevne er prioriterte målgrupper i NAV. Av kommunale tjenester har NAV

kontoret ansvar for å gi opplysning, råd og veiledning og økonomisk støtte etter Lov om sosiale tjenester i NAV, og ansvar for kvalifiseringsprogrammet, flyktningarbeid, introduksjonsordningen, samt gjeldsrådgivning.

Det har fra 2017 vært satt et ekstra fokus på unge under 30 år generelt, og de med nedsatt arbeidsevne spesielt. Det er også her tiltak og tett oppfølging vil prioriteres fremover. Det henger sammen med føringer i NAV for øvrig, aktivitetsplikten på sosialhjelp, og fordi NAV Siljan opplever økning av unge brukere under 30 år, spesielt på nedsatt arbeidsevne, men også flere sosialhjelpsmottakere. I tillegg fortsetter flyktninger å være prioritert målgruppe. De står oftest utenfor jobb og utdanning og manglende språkkunnskaper. Kvalifiseringsprogrammet fortsetter å benyttes for denne målgruppen.

NAV Siljan har jobbet mye tverrfaglig og oppfølgingsarbeidet er systematisert for å sikre alle brukere rett individuell oppfølging. Samtidig er det utfordrende å fremover skulle klare å opprettholde like gode resultater jevnt over slik NAV Siljan tidligere har klart. Vi ser en tendens til at brukere går lengre på ytelser. Langtidsmottakere av sosialhjelp og utgifter til sosialhjelp har økt. Antall langtidsledige har økt, og vi har færre personer med nedsatt arbeidsevne som går til jobb sammenliknet med tidligere.

NAV Siljan har fra 2016 vært fire ansatte, to statlige og to kommunalt ansatte, hvorav en kommunalt ansatt lønnes 50/50 av kommune og stat. Dette er det antall ansatte NAV Siljan skal være fremover, men representerer en mindre bemanning de to siste årene, sammenliknet med tidligere år. Dette gir utfordringer i å opprettholde samme tette oppfølgingen av alle brukere og dette påvirker dermed overgangen til arbeid med mere. Dermed er det viktig å legge prioriteringer for utvalgte målgrupper hva gjelder tettere oppfølging og tiltaksbruk.

I tillegg er NAV som helhet inne i en større digitaliseringsprosess, som skal gjøre det enklere for de fleste å benytte elektroniske løsninger samt finne svar selv på nav.no. Det ligger da til rette for at brukere med størst behov skal få bedre oppfølging fra NAV lokal, og at NAV veiledere i større grad kan flytte ressurser over til tettere oppfølging av utsatte målgrupper, være mer mobile, og kunne følge tettere opp ute på arbeidsplasser og tiltaksplasser. NAV Siljan har sørget for å være godt utstyrt til mer jobbing ute i felt, og mindre på kontor. Alle på kontoret har mobilitetsenheter slik at en ikke er avhengige av å være på kontoret for å utføre jobben. Målet på sikt er at det meste av arbeidet skal utføres i brukermøtene utenfor kontorlandskapet, og at mindre tid behøver å benyttes til administrasjon grunnet bedre tekniske løsninger for ansatte og brukere.

Sosiale tjenester

Tabellen under viser at vi har hatt en økning i utgifter til økonomisk sosialhjelp, og økt antall mottakere av sosialhjelp, i både antall og prosent fra 2015 til 2016. Dette er en annen og mer negativ utvikling enn det vi har sett tidligere, eksempelvis i 2015 som viste svært gode resultater. Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde har økt og det er en vesentlig økning i hvor mange som mottar sosialhjelp i mer enn 6 måneder. Det er i tillegg mange som får supplerende sosialhjelp. Til forskjell fra de senere år, har utviklingen nå gått i retning av at gjennomsnittlig stønadslengde dessverre øker for alle aldersgrupper, inkludert de under 24 år. Det er det høyeste vi har sett hittil på både antall og andel mottakere totalt. Vi er også høyeste nivå når det gjelder andelen og gjennomsnittlig stønadslengde for de under 24 år.

Nøkkeltall for Siljan kommune	2016	2015	Kostragr. 1, 2016	Telemark 2016	Landet 2016
Netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr innbygger 20-66 år	1 565	673	1 454	2 452	1 850
Sosialhjelpsmottakere	60	45	324
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere	2,5	1,9	2,6
Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år, av innbyggerne 18-24 år	9,2	6,0
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker	37 067	20 556	45 664
Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 18-24 år	3,6	2,7
Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 25-66 år	3,4	2,8
Sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	15	115
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde	60	53,3	49,1
Mottatte flyktninger	18	10	71	140	4 286

I tidligere økonomiplaner har målet vært å ligge under 3 måneder i gjennomsnittlig stønadslengde for de med sosialhjelp som hovedinntektskilde. Dette klarte vi i årene 2013-2015, men fra 2016 har vi økt igjen. Målet fremover blir å jobbe for at dette ikke øker, men reduseres til under 3 måneder, samt at færre unge går lenge på sosialhjelp og at færre har sosialhjelp som hovedinntektskilde.

Kortere stønadslengder har tidligere vært satt i sammenheng med helhetlig jobbing på NAV, med tett oppfølging, riktig kartlegging og bruk av hensiktsmessige arbeidsrettede tiltak som fører til arbeid. Vi jobber fremdeles aktivt på disse områdene, men med mindre bemanning. For å få til en fortsatt positiv utvikling på området sosiale tjenester i NAV er det viktig med nok ressurser for å ivareta fortsatt tett oppfølging av brukere. Med digitaliseringen i NAV forventer vi at dette vil kunne frigjøre tid som NAV-veiledere i større grad kan benytte til nettopp den type oppfølging av brukere med mest behov, inkludert mer tilstedeværelse ute på arbeidsplasser og tiltaksplasser. Fra 1. januar 2017 har også lovendringen om vilkår om aktivitet på sosialhjelp tatt effekt⁹. Vi forventer at dette bidrar til våre målsettinger som nevnt over, som er innebærer økt innsats på unge under 30 år og jobbe for å få flere sosialhjelpsmottakere i arbeid, og dermed redusere mottakere av og utgifter til sosialhjelp. Lovendringen innebærer aktivitetsplikt for alle under 30 år for å kunne motta sosialhjelp. Kommunen har ansvar for å kunne tilby aktiviteter til personer som mottar økonomisk sosialhjelp, fra lavterskel tiltak til arbeidsrettede aktiviteter tilpasset behov og funksjonsnivå til den enkelte. NAV-kontoret fatter vedtak om redusert utbetaling dersom vilkår brytes. En utfordring i dette er at det krever mer ressurser på både administrasjon og oppfølging for å påse av aktivitetsplikten ivaretas.

⁹ Lovendringen trådte kraft fra 1. januar 2017, og da kun for de under 30 år. NAV-kontorene kan etter gjeldende bestemmelser sette vilkår. I rundskrivet til Lov om sosiale tjenester i NAV er det redegjort for hvordan bestemmelsen skal forstås og praktiseres. Rundskrivet sier blant annet noe om når det kan settes vilkår, hvordan det skal settes vilkår og hvilke krav vilkåret som settes må oppfylle.

Bosetting og oppfølging av flyktninger

Det er fokus på å bosette familier i Siljan kommune, oftest barnefamilier. Måltallet på bosetting av flyktninger fra 2017 og fremover er 10 flyktninger per år, som tidligere perioder¹⁰, med unntak av 2016 da vedtatt måltall var 20 personer og vi bosatte tilslutt 18 personer det året. Økningen i 2016 er blant årsakene til økte utgifter på sosialhjelp og økning i antall mottakere. Bemanningsressurser til bosettings- og oppfølgingsarbeidet er det samme som tidligere år. Det vil strekke NAVs ressurser å bosette mer enn 10 flyktninger årlig.

Flyktninger står ofte i fare for å bli langvarig mottakere av sosialhjelp, det gjelder spesifikt de som står uten jobb og med manglende språkkunnskaper etter endt introduksjonsprogram. Vi ser at det tar tid før flyktninger kommer over i arbeid eller høyere utdanning. Dette er et viktig område for NAV å ta tak i den kommende planperioden, men vi er helt avhengig av arbeidsgivere for å få til dette. Kvaliteten i flyktningarbeidet avhenger også av hvor godt vi lykkes i integreringsarbeidet i hele kommunen. Arbeidet med integrering følger Plan for integrering¹¹, som revideres i 2017. NAV og VO har et godt samarbeid med jevnlig møter.

Kvalifiseringsprogrammet

NAV Siljan har måltall på 4 deltakere i kvalifiseringsprogrammet¹² (KVP) per år. De som står i fare for å bli langtidssosialhjelpsmottakere blir prioritert. KVP blir oftest benyttet for flyktninger som har avsluttet introduksjonsprogrammet og sliter med språkkompetansen, og trenger kompetanse for å komme i arbeid. Annen ungdom som står i fare for å motta sosialhjelp over lengre tid bør i økt grad prioriteres for dette programmet. Et godt KVP-løp forutsetter gode individuelle planer og hensiktsmessige tiltak, med klare mål for arbeid og hva tiltaket skal føre til. Suksessfaktorer for KVP er at veileder kan følge godt opp både bruker, tiltaksarrangør og arbeidsgiver. Det forutsetter et inkluderende arbeidsliv, noe NAV veiledere skal være pådrivere for i dialog med arbeidsgivere og i benyttelse av tiltak og virkemidler.

Opplysning, råd og veiledning og gjeldsrådgivning

NAV bidrar med råd og veiledning til brukere med større eller mindre økonomiske problemer og eventuelt gjeldsproblemer. NAV Siljan har fra 2016 jobbet mer aktivt på dette feltet, og en ser at flere har behov for slik bistand. Enkelte har også frivillig forvaltning. Gjeldsrådgivningssaker og økonomisk rådgivning er generelt meget tidkrevende, men bidrar til at flere får orden på økonomien. Det gjør også at NAV kontoret evner å se helheten i den enkeltes situasjon. Fylkesmannen har satt stadig mer fokus på vedtak etter Lov om sosial tjenester i NAV paragraf 17 opplysning, råd og veiledning: «Kommunen skal gi opplysning, råd og veiledning som kan bidra til å løse eller forebygge sosiale problemer. Kan kommunen ikke selv gi slik hjelp, skal den så vidt mulig sørge for at andre gjør det». NAV Siljan er oppmerksomme på dette og fortsetter å gjøre gode vurderinger på området.

Siljan kirkelige fellesråd

I tillegg til de ordinære driftstiltakene ser Siljan kirkelige fellesråd behov for belysning på parkeringsplassen ved Siljan kirke. Det søkes om belysning på hovedparkeringsplass, samt belysning på nedre parkeringsplass. Dersom prosjekt på nedre parkeringsplass skal gjennomføres anbefales finansiering via Siljan kirkelige fellesråds disposisjonsfond.

¹⁰ Anmodning om bosetting av flyktninger ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 21. juni 2016 i sak 39/2016.

¹¹ Plan for integrering 2013 ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 10. mai 2013 i sak 28/2013.

¹² Personer i yrkesaktiv alder som har vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne og ingen eller svært begrensede ytelser til livsopphold kan ha rett til deltakelse i kvalifiseringsprogrammet, jfr. § 29 i Lov om sosiale tjenester i NAV.

Driftsbudsjett

Driftstiltak

Administrasjon			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
15	2421	Reduserte kostnader vedr. flyktninger	-588	-735	-108	-564				
	Sum		-588	-735	-108	-564	-	-	-	-

Investeringsbudsjett

Investeringsprosjekt

Administrasjon			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon	Prosjektnavn	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
1	1209	Oppfølging av plan for digitalisering	100	100	100	100				
1	1209	ITG	200	200	200	200				
1	1209	Oppgradering sak og arkivsystem	250		250					
1	1209	Oppgradering hjemmeside	100							
1	3900	Belysning hovedparkeringsplass				215				
	Sum		650	300	550	515	-	-	-	-

Oppvekst

Innledning

Avdeling for oppvekst omfatter barnehage, skole, Inn på Tunet (IPT), voksenopplæring, kulturskole, PP-tjeneste, forbyggende arbeid barn og unge og barnevernstjeneste. Fram til 1. august 2017 er også habilitering barn og unge organisert inn under oppvekstavdelingen. Den vil bli overført til helseavdelingen.

Mål for avdelingen

Siljan – den beste kommunen å leve i - er en viktig forutsetning i kommuneplanen. Oppvekstavdelingen bidrar til å nå denne visjonen gjennom å sørge for at barn og unge tilbys opplæring som utvikler deres personlighet, teoretiske og praktiske ferdigheter i tillegg til respekt og toleranse for naturen og andre medmenneskers kultur.

Det overordnede målet for arbeidet i oppvekstavdelingen er at læringsløpet – for alle fra barnehage til videregående skole – skal gi barn, unge og flyktninger mulighet til å delta aktivt i samfunnsliv, og kvalifisere dem til arbeidsliv og høyere utdanning. Barnehage og skole sikrer at barn og unge har de beste forutsetninger for læring, sosial utvikling og inkludering. For å lykkes med å utvikle trygge oppvekstvilkår, forebygge utenforskap og styrke barns livsmestringskompetanse er vi avhengig av tverrfaglig samhandling som hviler på felles mål og ambisjoner.

Oppvekstavdelingen søker å nå visjonen i kommuneplanen og overordnet mål ved å følge opp delmålene i felles skole- og barnehageplan, her er det skissert følgende satsinger:

- God ledelse på alle nivå
- Rett hjelp til rett tid
- Tidlig innsats og godt samarbeid rundt barn og unge
- Godt psykososialt miljø i skole og barnehage
- Gode grunnleggende ferdigheter og kompetanser
- God vurderingskultur
- Godt kosthold og fysisk aktivitet
- God språkopplæring for minoritetsspråklige barn og elever
- Høy gjennomføring ved norskprøver for innvandrere
- Bredde i kulturskoletilbudet

Sentrale utfordringer

Grunnskole

Nøkkeltall	Siljan 2016	Siljan 2015	Komm. Gr 1, 2016	Telemark 2016	Landet 2016
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning i prosent	10,9	8,0	10,1	8,0	7,8
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring i prosent	5,9	4,8	4,4	6,2	5,6
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (inkludert SFO)	137 250	127 884	130 686	125 832	117 446
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn	12,8	12,3	11,9	12,8	13,4
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	38,6	41,5	-	40,1	41,1

Felles for grunnskolen i Siljan gjelder at vi kostnadmessig ligger noe høyere enn sammenligningsgruppa, Telemark og landet på driftsutgifter til grunnskolesektor pr. innbygger 6-15 år. Likevel viktig også å merkes seg at om vi bare sammenligner oss med ellers små kommuner i Fylket ligger vi lavest, da disse ligger på en snitt på 150 000. Hovedårsaken til dette er dels høye kostnader på SFO, som følge av gratis kjernetid og dels svært høye utgifter til kjøp av skoleplass i annen kommune og smådriftsulemper. Siljan kommune ligger likt med landet for øvrig når det gjelder lærertetthet.

Samlet sett får 6 % av elevene særskilt norskopplæring og 10 % av elevene får spesialundervisning. Dettet er ganske likt med landet og sammenligningsgruppen, men det er uforholdsmessig mange elever på mellomtrinnet, 15 %, med vedtak om spesialundervisning. Noen av disse vedtakene kan kanskje unngås med en annen organisering av skoledagen og større bruk av digitale hjelpemidler i undervisningen. Dette er noe oppvekstavdelingen vil jobbe med i årene som kommer. Det er viktig at barn i en sårbar situasjon får hjelp til rett tid, likevel må vi ha som mål å øke andel brukere som avslutter uten behov for ytterlig oppfølging. Pedagogisk psykologisk tjeneste og skolene har et felles mål om å sikre høy kvalitet i den ordinære opplæringen. Dette betyr tilpasset opplæring for alle og spesialundervisning for de få.

Grunnskolepoeng regnes ut ved at alle avsluttende karakterer som føres på vitnemålet, legges sammen og deles med antall karakterer slik at en får et gjennomsnitt. Antall avgangselever i Siljan er lite, så tallet vil

varierte mye fra år til år da bunn og topp vil slå kraftigere ut enn ved et høyere elevtall. Grunnskolepoengene for Siljan ved avgangskullet skoleåret 2015/16 er det laveste på 7 år. Likevel er det høy skår da flere elever ved trinnet hadde til dels store sammensatte lærevansker.

Elevprognoser	2016-17	2017 -18	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Midtbygda	211	209	207	204	209
U-skolen	93	84	88	84	88
Sum	304	293	291	288	297

Prognosen viser at tallene vil holde seg stabile. Erfaring viser at tallene er usikre pga. forventet tilflytting og mottak av flyktninger. Det er likevel en bekymring at elevtallet er så pass lavt.

Både 7. trinn og 10. trinn skårer høyt i elevundersøkelsen. Både på skolemiljø og læringsmiljø ligger vi likt eller bedre an enn fylket og landet. Selv om trivselen er høy, opplever skolene stadig flere elever som sliter. Mange føler på utenforskap og/eller annerledeshet de ennå ikke er komfortable med. Dette er ikke unikt for Siljan, men noe UngData-undersøkelsen viser er en trend over hele landet. Det er kommet nytt lovverk for å styrke elevens rett til godt og trygt skolemiljø. Dette lovverket trer i kraft 1. august i år. Her presiseres det at uansett årsak til at en elev ikke opplever å ha det trygt eller godt i skolehverdagen er det skolen ansvar å tak i det og følge det opp. Også om det er situasjoner eller hendelser utenfor skolen som er årsaken, så har skolen plikt til å undersøke og sette inn aktiviteter så det ikke skal gå ut over elevens læringsmiljø. Skolen vil og få en plikt til å sette inn forebyggende tiltak inn mot enkelt elever som er særlig sårbare.

Det er et stort behov for miljøarbeidere/-terapeuter som skal drive en aktiv oppsøkende virksomhet i elevenes fellesområder både ute og inne, og ha medansvar for utviklingen av elevenes skolemiljø utenfor klasserom. Miljøarbeideren skal ha fokus på forebyggende arbeid og være med å skape en trygg og god skoledag for elevene. Vedkommende skal også medvirke til at elevene beholder en god psykisk helse og kan utvikle sin sosialkompetanse på best mulig måte. Miljøarbeideren er og tiltenkt og skulle følge opp klasser og enkeltelever med miljøtiltak i skoletida der det er kjente utfordringer. Samtidig er det behov for en oppfølging over i fritid, som for eksempel inn i ungdomsklubben for ungdomsskolens del og over i SFO i barneskolen. Siljan ungdomsskole har vernepleier i 70 % stilling, denne er i dag bundet opp til andre arbeidsoppgaver, men vi ser for oss at vi ved skolestart 2019 vil kunne overføre denne til mer miljørettede oppgaver. Det gis ressurser til en 80 % miljøarbeider til ungdomsprosjekt og i skolen.

Grunnskolen, barnehagen og voksenopplæringen i Siljan kommune har over år måtte bruke IKT investeringsfondet til utskifting av gamle maskiner. Det har vært lite investeringer. Vi ligger nå etter i muligheten for bruk av digitale læremidler. Både PC og nettbrett er for den undervisningen de har krav på.

Vi lever i et av verdens mest digitale samfunn, og flere og flere av jobbene våre avhenger av at vi behersker digitale verktøy. I Kunnskapsløftet i 2006 ble digital kompetanse innlemmet som den femte basisferdighet i skolen i tillegg til å lese, regne, skrive og muntlig ferdighet. Vi greier ikke å gjøre digital kompetanse til en del av basisferdigheten pga. av mangel på utstyr.

Nyere forskning viser positive effekter av å bruke IKT og digitale læremidler i undervisningen i grunnskolen. Digitale læremidler brukes for å variere og differensiere undervisningen og motivere elevene. Digitale læremidler er gjerne enkle å navigere i. Dette bidrar til at elevene arbeider mer selvstendig. Det frigjør lærernes tid slik at de kan fokusere på de elevene som her trenger det mest.

Digitale læremidler er motiverende å jobbe med for elever fordi de tilfører noe mer gjennom et godt samspill av farger, lyd, bilder, film mv. Det er også et viktig element at de digitale læremidlene gir umiddelbar respons, slik at elevene vet at de er på rett spor og hjelpes videre på sitt nivå.

Læring skjer best der eleven er aktiv selv. Vi snakker gjerne om at elevene skal tilegne seg kompetanser for det 21. århundret. Det er for eksempel sentralt at de blir flinke til å kommunisere og samarbeide, kreative og nytenkende, samt at de evner å tenke kritisk og være problemløsende. Digitale læremidler egner seg godt til å arbeide med og utvikle disse kompetansene. Eksempler på dette kan være verktøy for digital kommunikasjon og samskriving m.m. Enkelte digitale læremidler bidrar til autentisitet og gjør undervisningen mer virkelighetsnær. Ved for eksempel å bruke digitale nyhetsendinger tilrettelagt for skolene, henter vi verden inn i klasserommene og gjør undervisningen mer virkelighetsnær.

Det er et ønske å innføre elev PCer. Tankerne er at alle elever får PC i 7. klasse. Denne tar de med seg over i ungdomsskolen. Over tid vil dette innebære at vi i mindre grad trenger å bygge ut datalabene.

Videre er det et ønske å ha klassesett med nettbrett i barneskolen, og gruppesett i barnehage og voksenopplæring. Ved siden av dette må vi fortsette fornyingen av ansatte PCer – vi følger retningslinjene for ITG som sier at pc skal byttes ut hvert 4. år.

Forslag til IKT investeringsplan gjenspeiler utgiftene som vil følge med denne satsingen.

Det er og behov for å styrke ressursen til IKT ansvarlig ved skolene. Kommunens IKT konsulent vil i mindre grad ha mulighet til å jobbe inn mot skolene etter ITG samarbeidet. Skolen vil måtte omfordele noe undervisningsressurs til dette arbeidet.

Talenter for framtida er en langsiktig satsing på barn og unge i Grenlandsregionen. Formålet med satsingen er å forebygge frafall fra videregående skole og bidra til at flere unge på sikt blir kvalifisert for arbeidslivet. Kommunene Skien, Porsgrunn, Siljan, Bamble, Drangedal og Kragerø, samt fylkesmannen, fylkeskommunen og NAV skal sammen styrke og forbedre innsatsen overfor utsatte barn og unge, på tvers av kommunegrenser og forvaltningsnivåer.

Talenter for framtida går nå over i en ny fase, oppfølging av eksisterende arbeid. Overgangen fra utviklingsarbeid til drift er en krevende og sårbar fase og stiller krav til tett oppfølging og koordinering av innsatsen. Her blir det viktigste fokuset å følge opp og sikre gjennomføring av tiltakene som er utviklet gjennom satsingen. I Siljan har vi to personer med 2 timer hver i uken til dette arbeidet. Disse er fram til nå lønnet av midler via helsedirektoratet. Det er søkt, men usikkert om vi får en videreføring av disse midlene. Gjennom det tverrfaglige samarbeidet om Talenter for framtida, har barnefattigdom blitt satt på dagsorden som en sentral utfordring i Grenland. Telemark ligger høyest i landet på barnefattigdom.

SFO

KOSTRA innen Skolefritidsordning Nøkkeltall	Siljan 2016	Siljan 2015	Gj.sn. Komm. Gr 1, 2016	Telemark 2016	Landet 2016
Netto driftsutgifter til SFO pr innbygger 6-9 år, kroner	8 031	8 448	2 973	5 100	4 017

SFO i Siljan kommune drives fortsatt betydelig dyrere enn sammenligningsgruppa. Telemark og landet ligger på rundt kr 4 500. Siljan kommune hadde i 2014 en gjennomgang av både organisering og foreldrebetaling i SFO. Både tilbudsstruktur og foreldrebetaling ble endret og ligger i dag likt med øvrige kommuner i Grenland. Hovedårsaken ligger i tilbudet om gratis kjernetid innenfor skoledagens lengde, «Siljanmodellen», som er et svært lukrativt tilbud. En kunne tenke seg en alternativ vri på dette, for

eksempel at søskenmoderasjon ble samhold med barn i barnehage, eller at alle betaler for SFO, men at prisen er lavere for alle. Fra skoleåret 2020/21 er det lagt inn en avvikling av gratis kjernetid. Bemanningssituasjonen er bra.

Forebygging

Ansvarsområdet omfatter flere hjelpetjenester: PP-tjeneste, forebyggende tiltak og habilitering. Disse beskrives hver for seg da de hver især ivaretar særskilte oppgaver etter eget lovverk.

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)

Det er ønskelig at elevene skal få hjelp tidlig. Med tidlig innsats menes alle faser av opplæringa, dvs. tidlig inngripen når problemer oppstår/avdekkes. I 2016 mottok PP-kontoret 46 nye henvisninger, mot 31 i 2015. I tillegg følger PP-tjenesten klienter med større behov gjennom ansvarsgrupper og samarbeidsmøter ut grunnskolen. For disse klientene er samarbeidet mellom rådgiver på ungdomsskolen, fylkeskommunal PPT og kommunal PPT i overgang til videregående skole godt etablert. Logopedbehandling gis barn og skolelever. I 2016 var det 45 barn som fikk oppfølging av logoped. De fleste klientene følges over lengere tid/år.

PP-tjenesten er en lovpålagt rådgivingstjeneste for hjemmet, eleven og barnehagen/skolen når det er knyttet bekymringer til utvikling og opplæring. PP-tjenesten har 1,9 stillinger fordelt på 4 personer. Dette skal serve skolen, barnehagen, voksne med behov for logopedbehandling og elever voksenopplæringa.

Innhold i tjenesten har endret seg. Tidligere ble det skrevet sakkyndige vurderinger for hele skoleløpet. Nå skal det skrives for bolker på 3 år. Svært mange barn og unge har behov for bistand og utredning fra PPT. I tillegg ser man en økt etterspørsel for å imøtekomme økning av antall flyktninger i kommunen. PP-tjenesten betjener minoritetsspråklige barnehagebarn, grunnskoleelever og elever i voksenopplæringa. Det er behov for en økning på 50 prosent stilling for å kunne utføre disse arbeidsoppgavene, samt å kunne styrke lederressursen i PPT da kontoret har ikke merkantilressurs. Dette er det ikke funnet ressurser til i planperioden.

Habiliteringsarbeidet

Ansvarsområdet er oppfølging av barn og unge under 18 år med funksjonshemming/nedsatt funksjonsevne/diagnose både fysisk og psykisk. Arbeidet omfatter oppfølging av barn og dets familie, være koordinator og delta i ansvarsgruppe. Habilitering også driver saksbehandling og fatter vedtak etter lov om kommunale helse- og omsorgstjenester

Det har i 2016 vært en økning av barn som er til utredning og som vil ha behov for oppfølging av habiliteringstjenesten. Dette gjelder barn som oppvekstavdelingen kjenner fra andre tjenester i avdelingen, men som vil få videre oppfølging fra habiliteringstjenesten. Framover vil omfanget av hjelpebehovene per barn øke, og det må settes inn tyngre tiltak enn det som har vært gjort tidligere.

I Siljan kommune er habilitering barn og unge drevet med samme saksbehandlere og ledelse som barneverntjenesten. Dette er svært uheldig, i tillegg er arbeidspresset i barneverntjenesten stor. Av denne grunn vil habilitering flyttes over til helseavdelingen f.o.m. 1. august 2017.

Oversikt over tjenester etter lov om helse- og omsorgstjenester kap. 4 og 7 pr 1. april 2016

Tjeneste	Antall brukere
§ 3-2, 6b (støttekontakt)	3
§ 3-2, 6d (avlastning inkl. gruppe)	4
§ 3-6 (omsorgslønn)	5
§ 7-1 (ansvarsgruppe/ individuell plan)	7

Forebyggende arbeid barn og unge

Siljan kommune har to målrettede tiltak. Forebyggende tiltak i 2016 var Kjærlighet og grenser for elever og foreldre i 7 klasse, og «Mekkegruppen» har vært i aktivitet i hele 2016 med mellom 10-15 deltakere.

Dette er begge viktige og gode tiltak, men vi ser stor behov for målrettede forebyggende tiltak over for flere grupper. Det er et særlig behov for tiltak rettet mot barn som vokser opp i familier med lav inntekt (barnefattigdomssatsingen) og tiltak rette inn mot unge voksne (16- 25 år) flyktninger, et godt kulturskoletilbud er viktig i forhold til forebyggende tiltak. Studier viser at det er sammenheng mellom kulturtilbud til barn/ungdom og ulik problematikk senere i livet. Vi har en økt behov for forebyggende arbeid inn mot foreldregruppen. Det kommer ny kommunal plan for barnefattigdom høst 2017 hvor det vil fremmes forslag til tiltak. Forebyggende tiltak rettet mot unge voksne flykninger vil framkomme under utfordringer i kulturskolen.

Dersom barneverntjenesten i Siljan skal bestå som egen barneverntjeneste er det behov for opplæring i ulike verktøy som kan brukes inn i familie både som hjelpetiltak, men like mye som et generelt forebyggende arbeid. Det er flere ansatte i oppvekstavdelingen som er godkjente ICDP-veiledere, men vi har ingen ressurser til å frigjøre disse til å utføre denne oppgaven

Barnehage

Fra 1.januar har Siljan kommune 2 kommunale barnehager. I tillegg kommer Fagteam barnehage (styrket barnehage) Teamet består av en støttepedagog, en fagarbeider med spesialpedagog og en språkpedagog. Teamet fordeles mellom Opdalen og Loppedåpan ut i fra behov.

Barnehage Nøkkeltall	Siljan 2016	Siljan 2015	Komm. Gr 1, 2014	Telemark 2016	Landet 2016
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	82,2	91,9	87,3	91,7	91,5
Korrigerte brutto driftsutgifter i kr pr barn i kommunal barnehage	213 000	181 035	187 884	192 869	186 210
Andel barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud til førskolebarn, i forhold til alle barn i barnehage	10,2	9,7	19,5	18,9	17,6
Korrigerte brutto driftsutg. per barn, ekskl. minoritetsspråklige, som får ekstra ressurser	230 000	276 750	365 207	363 547	506 247
Andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent barnehagelærerutdanning	100	100	91	96,1	91,3
Andel assistenter med fagutdanning	90	90	36	33	33

Barnehagen i Siljan koster 20 000 kroner mer enn sammenligningsgruppa og landet og 10 000 over snittet i Telemark per barn i barnehagen. Hovedårsaken til den høye differansen med sammenligningsgruppa og økningen fra 2015 er den stor nedgangen i barnetall midt i kalenderåret. Dette førte bl.a. til avvikling av avdelingen på Austad. Det ble hele høsten 2016 og de første månedene 2017 jobbet med en nedbemanningsplan. Fra barnehageåret 2017/18 vil bemanningen være i forhold til bemanningsnormen.

Vi ligger litt over sammenligningsgruppa i antall ansatte med førskolelærerutdanning og langt over i antallet assistenter med fagutdanning. Dette gir oss et godt utgangspunkt og trykker den faglige kvaliteten i barnehagen, men øker selvfølgelig lønnsutgiftene noe.

På fordeling av ekstra ressurser til styrket tilbud ser vi at Siljan ligger under sammenligningsgruppen. Dette er uheldig med tanke tidlig innsats for å forebygge behovet for spesialundervisning i skolealder. Barn som viser forsinkelse i utviklingen når det gjelder reflekser, sanser, motorikk, hørsel og språkforståelse og visuelle ferdigheter og syn, vil kunne komme til å slite når de begynner på skolen og skal lære å lese, regne og skrive. Et barn med lite utviklet finmotorikk vil for eksempel kunne ha vanskeligheter med å utforme bokstaver. Tidlig innsats handler om å vite om de barna som virkelig vil komme til å slite dersom det er alvorlige mangler som det ikke blir gjort noe med. Ved å oppdage dette tidlig og begynne forebyggende innsats allerede i barnehagen, er barnehagen med på og legge til rette for å ruste barn til best mulig optimale utviklingsmuligheter senere i livet. Det er nå en dobling av barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp uten at ressursen til dette arbeidet er økt. Det er behov for ekstra spesialpedagog til styrket barnehage tilbud.

Skogloppa er en uteavdeling i Loppedåpan barnehage. Dette er blitt et populært tilbud i Siljan kommune. Det har de to siste årene vært venteliste for å få plass her.

I Loppedåpan er det behov for å oppgradere uteområdet i barnehagen. Det er gammelt og slitt. Det hadde vært ønskelig å engasjere en landskapsarkitekt som kan lage en plan for uteområdet, deriblant se på hvilke muligheter vi har, fordele lekesoner osv. Kostnadene til dette vises på både drift og investering på Samfunnsavdelingen

Loppedåpan er utdatert som moderne barnehage. Det mangler møterom, spesialrom og kontorplasser¹³.

I juni 2016 ble det vedtatt i kommunestyret at Loppedåpan barnehage blir delt i to barnehager: Loppedåpan barnehage med 5 avdelinger, inkludert Skogloppa, og Opdalen barnehage med 2 avdelinger. Bygningen i Opdalen er ikke egnet til barnehagedrift. Det vises her til barnehageutredningen og avvikene fra ulike tilsyn. Opdalen har behov for total renovering og ombygging. Det er i tillegg helt nødvendig å gjøre noe med uteområdet. Den store utfordringen her er sameie med grendelaget. En utbygging og oppgradering, hvor dette også skjer inn i den delen av bygget som grendelaget eier, vil ha et kostnadsramme på kr 6 500 000. Om vi gjør de samme ombygginger og oppgradering i den kommunalt eide delen av bygget, vil det kreve større grad av utbygging, og kostnadsrammen vil være mellom kr 10-11 000 000. Oppgradering av uteområde, ventilasjonsanlegget og vognskjul ligger inne i begge beløpene.

Kostnadene til dette vises på både drift og investering på Samfunnsavdelingen

Voksenopplæringa

Voksenopplæringa omfatter drift og opplæringstilbud i norsk med samfunnskunnskap for nyankomne flyktninger og et treårsløp med grunnskole for voksne og overårige. Tilbudet omfatter også voksne personer som flytter til familiemedlemmer bosatt i kommunen og arbeidsinnvandrere.

Det har per 1. januar 2017 kommet nye regler med hensyn til søknad om permanent oppholdstillatelse og søknad om statsborgerskap i Norge. For å søke permanent opphold i Norge må du ha bestått minimum språkprøve A1 muntlig. For å søke statsborgerskap må du i tillegg dokumentere at du har ferdigheter på nivå A2 eller bedre i norsk muntlig, og at du har gjennomført opplæring i norsk eller norsk og samfunnskunnskap. Det betyr at de av innvandrerne som er ferdige med norsk- og samfunnskunnskapsopplæringen og som ikke har bestått A1 eller ikke har tatt samfunnskunnskapsprøven på norsk, må komme tilbake til voksenopplæringen og ta ny prøve. Det har vært utfordringer i forhold til psykisk og fysisk helse, og mange flyktninger trenger tett og nær oppfølging i opplæringssituasjonen for å kunne ta til seg kunnskap.

¹³ Utredning om fremtidig barnehagestruktur ble vedtatt i Siljan kommunestyre den 21. juni 2016 i sak 44/2016.

Det er utfordrende å drive differensiert undervisning i såpass trange lokaler. Voksenopplæringen har to små klasserom, personalrom er tatt i bruk til grupperom, det er svært kummerlige arbeidsplasser for de ansatte. Voksenopplæringen har et stort og akutt behov for mere plass.

Telemark fylkeskommune inviterte kommunene i Telemark til et samarbeid om tilbud til unge minoritetsspråklige i alderen 16-20 år, som har behov for grunnskoleopplæring, men har alder til å gå i videregående. Fylkeskommunen har tidligere hatt innføringsklasser for denne målgruppa, men ønsker nå å legge om tilbudet til såkalte kombinasjonsklasser. I ei kombinasjonsklasse vil minoritetsspråklige elever med dårlig språk og svake faglige kunnskaper få grunnskoleopplæring, men undervisninga blir gjennomført på en videregående skole. Kombinasjonen består i at de både kan ta grunnskolefag og fag fra videregående opplæring med formell vurdering fra begge nivå. Opplæringsloven er nå endra slik at elever kan få grunnskoleopplæring med formell vurdering selv om de tidligere har fått vitnemål fra grunnskolen. Det er Skien voksenopplæring som har fått ansvaret for dette tilbudet og lokaliteten skal være på Skogmo videregående skole. Siljan voksenopplæring har en elev og Siljan ungdomsskole har to elever som er aktuell for dette tilbudet og disse er søkt inn til kombinasjonsklassen. Per nå vil det koste oss kr 75 000 per år per elev. Samlet kostnad kr 225 000.

Barnevern

Lovpålagt mål er å gi barn og unge gode oppvekstvilkår og gi rett hjelp til rett tid.

Barn og ungdom plassert utenfor hjemmet.	Siljan 2016	Siljan 2015	Siljan 2014	Siljan 2013
Antall i fosterhjem	3	4	3	3
Antall i barnevernsinstitusjon	0	0	0(1)	1

Meldinger til barneverntjenesten	2016	2015	2014	2013
Antall meldinger	30	22	35	37
Henlagt etter meldingsavklaring jfr bvl § 4-2	2	3	5	3
Antall undersøkelser, jfr bvl § 4-3 hvorav - "ekte" bekymring - "bestilling" av hjelpetiltak	28	19	30	34

Nøkkeltall	Siljan 2016	Siljan 2015	Komm. Gr 1, 2015	Telemark 2016	Landet 2016
Netto driftsutgifter barnevern per innbygger 0-17 år	5 630	6 756	9 035	10 072	8 877
Andel netto driftsutg. til tiltak for barn i opprinnelig familie	16 000	18 722	-	23 336	38 000
Andel netto driftsutg. til tiltak for barn utenfor opprinnelig familie	209 000	249 600	-	262 405	298 000
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år	4,5	4,5	-	4,9	6,3
Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk	18,7	15,7	-	15,0	15,5

Barneverntjenesten i Siljan ligger 40 % lavere enn sammenligningsgruppa i driftsutgifter til barnevern. Hver saksbehandler i Siljan har i snitt 3 flere saker/undersøkelser enn resten av landet. Nær, tett og tidlig oppfølging av familier i risikogruppen er avgjørende viktig. Vi har i dag 50 % lavere utgifter til tiltak i hjemmet enn sammenligningsgruppen. Dette er fordi de ansatte i stor grad utfører tiltakene selv i stedet for å kjøpe fra private aktører. Det være seg f. eks foreldreveiledning. Dette har tjenesten ikke tid til lengre og vi må regne med større og dyrere tiltak.

I 2016 gikk antall bekymringsmeldinger opp. Det er ytterligere kommet flere saker i de første måned i 2017. Det er et stort arbeidspress da det er mange alvorlige og omfattende saker som krever mye tid og ressurser. Dette gir mindre tid til tidlig og tett oppfølging av risikoutsatte familier. Også i 2016 hadde vi brudd på saksbehandlingsfristen. Det er derfor helt nødvendig for barneverntjenesten å få den 40 % ekstra stillingsressursen som følger av at habilitering overføres til Helseavdelingen.

Utfordringen for barneverntjenesten i Siljan framover vil bli å utvikle egne kommunale tiltak. Da det nå er tre personer som utfører de barnevernfaglige oppgavene blir det utfordringer å tilegne seg denne kunnskapen som det blir behov for slik at vi kan utføre de lovpålagte oppgavene på en god nok måte. Når barneverntjenesten i Siljan ikke lengre kan søke om dette fra Bufetat, klarer vi ikke å utføre våre lovpålagte oppgaver. Når barneverntjenesten må sette inn hjelpetiltak i hjemmet, er det de ansatte i barneverntjenesten som selv må utføre disse tiltakene, eller det må kjøpes av private aktører.

Kulturskolen

Nøkkeltall	Siljan 2016	Siljan 2015	Gj.sn. Komm. Gr 1, 2016	Telemark 2016	Landet 2016
Netto driftsutgifter til musikk- og kulturskoler i kr per innbygger 6-15 år	1 775	1 510	2 756	3 105	2 370
Brutto driftsutgifter til musikk- og kulturskoler i kr per bruker	16 420	14 870	17 402	21 119	18 384

Kulturskolen tilstreber å gi fleksibilitet i sitt tilbud. Aktivitetene skal fange opp behov og ønsker fra elever i alle aldersgrupper, samt tilpasse aktivitetsinnholdet til den enkelte elev.

Kulturskolen i Siljan har det laveste netto driftsutgifter til kommunal kulturskole i sammenligningsgruppa. Siden oppstarten av nytt skoleår i august 2016 har elevantallet økt med ca. 40 % Det har vært en svært positiv utvikling, og kulturskolen har et sterkt ønske om å videreutvikle tilbudene og få enda flere elever.

Kulturskolen er en viktig arena for mestring for alle barn og unge. I skoleåret 2016/17 har kulturskolen bidratt inn med to gratisplasser til elever ved voksenopplæringen. Dette er et godt grep i forhold til integrering, og godt forebyggende arbeid i forhold til radikalisering og utenforskap. Det er et sterk ønske å kunne videreføre dette tiltaket.

Driftsbudsjett

Nye driftstiltak 2018-21

Oppvekst			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
21	2150	Avvikling av gratis kjernetid SFO	-	-	-175	-300	-	-	-	-
23	2022	Kvalifiseringsklassen VGS, tre plasser	225	225	-	-	-	-	-	-
24	2020	Spesialtiltak 70 % stilling	480	480	480	480	-	-	-	-
24	2020	80 % miljøarbeider SUS	552	552	552	552	-	-	-	-
26	2010	Morsmålsass. 20 % barnehage	80	80	80	80	-	-	-	-
26	2010	Omstrukturering av barnehagetilbudet	-850	-850	-850	-850	-	-	-	-
	Sum		487	487	87	-38	-	-	-	-

Investeringsbudsjett

Nye investeringsprosjekter 2018-21

Oppvekst			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon	Prosjektnavn	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
2	2022	IKT grunnskole, barnehage og voksenopplæringen	700	300	300	300	-	-	-	-
	Sum		700	300	300	300	-	-	-	-

Helse

Innledning

Rammeområdet ivaretar kommunens oppgaver innenfor helse, pleie- og omsorg, herunder sykehjem og hjemmebasert omsorg, lege- og fysioterapitjenester, forebygging skole- og helsestasjonstjeneste, habiliteringstjenesten, bofellesskap, avlastningsbolig, BPA – brukerstyrt personlig assistent, psykisk helse, rusforebyggende arbeid, folkehelse, støttekontakt, husbank formidling, vernede tilrettelagte plasser (VTA plasser), akutt døgnplass innen somatikk, akutt døgnplass innen psykisk helse, servering og alkoholbevilling. Sentrale styrende rammeverk innenfor tjenesteområdene er blant annet: St. melding 26 primærhelsemeldingen, lov om kommunale helse og omsorgstjenester, pasient og brukerrettighetsloven, lov om folkehelsearbeid. Sentrale styrende lokale rammeverk er blant annet kommuneplan økonomiplan, helseplan og årsbudsjett. Avdelingen forvalter ca. 24% av kommunebudsjettet.

Mål for avdelingen

De fleste av fjorårets vedtatte målsettinger har blitt gjennomført og iverksatt som planlagt. Viktige områder som politisk vedtatt helseplan, ny organisasjonsstruktur, nye fagområder herunder avtale om akutt døgnplass psykiatri og rus og ny sykehjemsavdeling er etablert.

I kommende økonomiplanperiode ser en i tillegg til allerede vedtatte satsningsområder behov av å sette seg nye mål tilpasset avdelingen. Dette ut fra generell samfunnsutvikling, demografi, nye reformer og nye kommunale lovpålagte tjenester.

Avdelingen har følgende hovedmål:

- Fremskynde etablering av lovpålagt ergoterapitjeneste ved etablering av hel stilling ergoterapeut.
- Styrket bemanningen ved nyetablert sykehjemsavdeling i full driftsmodus.
- Økt fokus på ny teknologi innen sykesignalanlegg og velferdsteknologi.

Sentrale utfordringer

Avdeling for helse er nå organisatorisk delt inn i 2 likeverdige fagenheter hver ledet av sin fagleder. Disse står i linje til kommunalsjef for helse.

Forebyggende tjenester

Tjenesteområdet ivaretar fagområdene: fysioterapi, psykiatri og rus, kommunal akutt døgnplass somatikk, kommunal akutt døgnplass psykiatri/rus, legetjenesten, folkehelse, forebyggende skole og helsestasjonstjeneste, avlastningsbolig, støttekontakt, brukerstyrt personlig assistanse. I tillegg ble fagområde habiliteringstjenesten overført fra oppvekstavdelingen til helseavdelingen høsten 2017.

Kommunal ergoterapitjeneste blir lovpålagt fra 2020 og i henhold til gjeldende økonomiplan er det avsatt kr 200 000 til dette formål.

Etter samhandlingsreformen ble innført har kravet til kommunens oppfølging av pasienter økt. Pasienter i alle aldre skal følges opp i kommunen tidligere i sykdomsforløpet. Dette innebærer blant annet at økt kompetanse innen rehabilitering og habilitering er nødvendig. Ergoterapeut er en viktig kompetansen i dette arbeidet. Fra og med 2020 blir det lovpålagt å ha ergoterapeut i kommunehelsetjenesten.

Mål for tjenesten:

Rehabilitering og habiliteringsområdet styrkes ved å fremskynde etableringen av ergoterapeutstilling.

Ergoterapeuten er en viktig og nødvendig del av det tverrfaglig arbeidet i avdeling helse. Ergoterapeuten er det brukt for i helsestasjonen, barnehage, skole, habilitering, bofelleskapet, sykehjemmet, rehabilitering og hverdagsrehabilitering, dagrehabilitering, demensavdeling.

Ergoterapi består av å trene på aktiviteter, tilrettelegge aktiviteter og/eller gjøre endringer i omgivelsene for å mestre egen hverdag, leve et aktivt og meningsfylt liv og delta i samfunnet.

Ergoterapeut er den faggruppen som har hjelpemidler som sitt fagområde. Dette er kompetanse som kommune trenger. Dette innebærer veiledning ved ombygging og nybygging, formidle, tilpasse/oppfølging av tekniske hjelpemidler for barn, voksne og eldre. Det ligger og sentrale føringer om at hjelpemiddelformidlingen overføres mer til kommune, men dette må nok sees i et betydelig lengre tids perspektiv en gjeldende planperiode.

Ergoterapeut har også kompetanse innen kognitiv kartlegging og trening. Tilrettelegge og teste i forhold til ernæring. Vurdering og trening av håndmotorikk, planlegging og tilrettelegging av fysiske omgivelser som fremmer aktiv deltagelse og helse.

Avdeling for helse har fått overført habiliteringstjenesten fra oppvekstavdelingen. Tjenesten utfører et planmessig arbeid for at den som er funksjonshemmet pga. sykdom, skade eller lyte, skal utvikle funksjonsevnen og/eller mestringsevnen med sikte på størst mulig selvstendighet og livskvalitet på egne premisser. Ergoterapitjenester er derfor en nødvendig deltjeneste i det kommunale habiliteringsarbeidet.

Det vil være behov for 100 prosent ergoterapeut stilling. Dette er viktig for å ivareta kontinuitet i det tverrfaglige samarbeidet og oppfølging av pasienter. Likeså at en forventer at mange av landets kommuner forbereder seg for dette innen år 2020 og antall utdannede ergoterapeuter vil være begrenset. For rekrutteringen sin del vil det være klokt å fremskynde dette.

Det fremmes 100 % stilling ergoterapeut fra 2018.

Bofellesskap og avlastningsbolig

Mål for tjenesten:

- Ivareta behovet for økende avlastningsbehov ved bortfall av privat avlastningstjeneste.
- Opprettholde tjenestetilbudet til brukergruppen i bofellesskapet ved redusert statlig tilskudd.

Tjenesten bofellesskapet er inne i en endringsperiode med tanke på hvordan beboernes livsfaseutvikling har utviklet seg. Dette sammen med ønske om å løse opp institusjonstankegangen samt gripe fatt i virksomhetens arbeidsmiljømessige og økonomiske utfordringer gjør at det nå er blitt større integrering av virksomheten inn i hjemmebasert omsorg/ natttjenesten ved sykehjemmet og visa versa. Basert på en faglig og økonomisk vurdering må det i løpet av planperioden vurderes om avlastningstjenesten bør flyttes til bofellesskapet. En annen mulighet som bør vurderes er kjøp av denne tjenesten fra annen kommune som har et mer robust faglig tilbud. Felles natttjeneste mellom sykehjem og bofellesskap er nå etablert som en fast ordning som er en faglig og bemanningsmessig styrke for begge tjenesteområdene. Der bør videre vurderes større integrering av personalet i bofellesskapet opp mot hjemmetjenesten. Frem til høsten 2017 har det vært ytt både privat og kommunal avlastningstjeneste for personer under 18 år. Da den private avlastningstjenesten opphørte ble dette tilbudet overført avdeling helse. Det betyr en kostnadsøkning da det er betydelig dyrere å drifte en kommunal avlastning kontra privat som opererer under andre økonomiske satser. Avlastning er en lovpålagt tjeneste.

Det fremmes i økonomiplanen kr 250 000 til styrking av avlastningstilbudet.

Statlig refusjon for ressurskrevende bruker vil bli redusert da innslagspunktet for kommunal egeninnsats vil øke i planperioden. Dette sammen med at tjenesteområdet har færre ressurskrevende brukere betyr reduserte inntekter.

Det fremmes i økonomiplanen en reduksjon på kr 200 000 i reduserte refusjonsinntekter.

Brukerstyrt personlig assistanse BPA

Mål for tjenesten:

Tjenesten opparbeider relevant og oppdatert kompetanse vedrørende fagområdet BPA

BPA er et viktig bidrag til likeverd, likestilling og samfunnsdeltakelse for personer med nedsatt funksjonsevne og stort behov for bistand. For personer i denne situasjonen betyr BPA mye for muligheten til yrkesdeltakelse, utdanning og et aktivt og selvstendig liv. Rettighetsfestingen av BPA er begrunnet i et ønske om å sikre mennesker med stort behov for praktisk bistand en større mulighet til å ta ansvar for eget liv og egen velferd. Dette er en lovpålagt kommunal oppgave. Hittil har denne tjenesten ikke blitt benyttet i kommunen da avdelingen har kunnet gi annet relevant helsetilbud som brukerne har vært fornøyd med. Likevel bør en ta høyde for at det i løpet av planperioden vil kunne bli behov for dette. Dette vil være en betydelig kostnad som det pr. dags dato er umulig å fastslå og som en må komme tilbake til dersom dette blir aktuelt.

Fysioterapi

Mål for tjenesten:

- Styrke rehabiliteringsarbeidet ved aktivt ta i bruk nytt fysioterapi treningsrom i nyetablert sykehjemsfløy.
- Styret fagkompetanse innenfor habiliteringsarbeidet.

Tjenesteområdet leverer tjenester over et bredt omfang. Arbeid med barn og unge, voksne og eldre. Deltakelse i skole og helsestasjonstjeneste, habilitering og rehabilitering, sykehjem, hjemmetjeneste, psykomotorisk virksomhet er sentrale oppgaver. I ny sykehjemsfløy er det blitt etablert et funksjonelt fysioterapirom. I et aktivitet og rehabiliteringsbilde vil dette være positivt.

Lege- og fysioterapitjenester

Nøkkeltall	Siljan 2016	Siljan 2015	Siljan 2014	Siljan 2013	Gj.sn. Komm. Gr 1, 2016	Telemark 2016	Landet 2016
Netto driftsutgifter i kommunehelsetjenesten kr pr innbygger (inkl. helsestasjon)	3 030	2 930	3 082	2 669	2 779	2 715	2 508
Gjennomsnittlig listelengde (fastlege)	975	994	980	990	994	1 075	1 108
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,50	0,41	0,41	0,43	0,35	0,70	0,54
Fysioterapitimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,53	0,50	0,20	0,21	0,29	0,46	0,42

KOSTRA tall for 2016 viser marginal endring fra fjoråret. I sum viser dette at dette området har noe større forbruk en den sammenlignbare kommunegruppen. Det positive her er at fysioterapitimer og legetimer viser en svak økning fra i fjor som stemmer bra med de helsemessige utfordringene avdelingen står over for. For å møte fremtidige utfordringer innen det samfunnsmedisinske område da spesielt innenfor smittevern og folkehelse ble det i forrige økonomiplanperiode vedtatt å styrke fagområdet med kr 150 000 fra 2018. En ser her for seg at midlene blir benyttet i et interkommunalt samarbeid med Grenlandskommunene.

Fra år 2020 blir det lovpålagt å ha psykologtjeneste i kommunen. I forrige økonomiplanperiode ble det vedtatt å styrke dette fagområdet med kr 200 000. I et samarbeid med oppvekstavdelingen ser en for seg et interkommunalt samarbeid eller et kjøp av denne tjenesten fra nabokommunen. På nåværende tidspunkt vurderer en dette til å være dekkende for tjenestekravet og behovet.

Helsestasjon

Nøkkeltall	Siljan 2016	Siljan 2015	Siljan 2014	Gj.sn. Komm. Gr 1, 2016	Telemark 2016	Landet 2016
Netto driftsutg. pr innbygger 0-5 år	11 710	11 035	11 322	8 837	9 316	8 534
Netto driftsutg. pr innbygger 0-20 år	2 684	2 645	2 624	2 366	2 362	2 352
Andel nyfødt med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst i prosent	86	96	121	94	96	88

Forebyggende skole- og helsestasjonstjeneste ble fra høsten 2016 overført til avdeling for helse fra avdeling for oppvekst. Tjenesten er nå stabil. Da nå også folkehelsekoordinator rollen er tillagt dette tjenesteområdet vil en viktig fremtidig utfordring bli å integrere dette arbeidet overfor samtlige avdelinger i kommunen. Helsesøstertjenesten samarbeider godt med legekantoret overfor smittevernarbeidet. Dette er en utfordring med tanke på oppvaksining av bosatte og ny tilflyttede flyktninger. Likeså vil det være sterkt fremtidig fokus om å gi tilbud om HPV-vaksiner til alle jenter født mellom 1991 og 1996. Begge skolene har fast dag for skolehelsetjeneste. Det oppleves at dette er avgjørende for å bli en del av det tverrfaglige samarbeidet på skolene. På begge skolene opplever helsesøstrene økt pågang av både elever og lærere og foreldre.

Pleie og omsorg

Mål for tjenesten:

- Tilførte ressurser i ny sykehjemsfløy benyttes til å styrke grunnbemanningen for å imøtekomme økende antall eldre med behov for mer spesialiserte tiltak.
- Dagsenter i nyetablert sykehjemsfløy tas i bruk i samarbeid med frivillige.

Den demografiske utviklingen er i tråd med forrige økonomiplans estimat. Vi ser en utvikling der det blir et økende antall eldre. Ny sykehjems avdeling tilsier at behovet for sykehjems plasser er dekket i lang tid fremover. Dette er trygghetsskapende for innbyggere som vil være i behov av en sykehjems plass. Likeså er det riktig sett utfra samhandlingsreformens intensjon om at flere sykehustjenester blir overført kommunen og liggetid for sykehusinnleggelse blir stadig redusert med dertil påfølgende behov av rehabilitering i hjemkommunen. Med en moderne sykehjemsavdeling i tillegg til en enkel ombygging av en avdeling ved eksisterende sykehjem til en rehabiliteringsavdeling vil kommunen være godt rustet til å løse fremtidige oppgaver innenfor dette fagfeltet.

Antall eldre i aldersgruppen 67-79 år (Statistisk Sentralbyrå 2016 middels nasjonal vekst)

2020	2025	2030	2040
299	343	345	376

Antall eldre i aldersgruppen 80 år og eldre (Statistisk Sentralbyrå 2016 middels nasjonal vekst)

2020	2025	2030	2040
117	126	175	220

Nøkkeltall	Siljan 2016	Siljan 2015	Siljan 2014	Gj.sn. Komm. Gr 1, 2016	Telemark 2016	Landet 2016
Ressursbruk						
Netto driftsutg. i pleie- og omsorg i % av netto driftsutgifter i alt	24,0	23,4	24,1	31,0	34,3	29,9
Netto driftsutg. i pleie- og omsorg i kr pr innbygger	13 863	13 051	13 752	17 871	19675	16 626
Dekningsgrader						
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 0-66 år	18	12	14	34	24	20
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 67-79 år	61	45	45	104	72	67
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 80 år og over	328	310	279	448	334	321
Korrigerte brutto driftsutgifter pr mottaker hjemmetjeneste	123 467	155 113	153 514	169 660	264 976	245 371
Korrigerte brutto driftsutgifter, mottakere av kommunale pleie - og omsorgstjenester	333 673	389 565	...	299 778	419 534	401 534
Korrigerte brutto driftsutgifter pr. plass i kr i kommunal institusjon	1 209 333	1 137 429	1 160 571	1 033 903	1 127 951	1 091 630

Tallene fra statistisk sentralbyrå viser et svakt økende antall eldre både for aldersgruppen 67-79 og 80 år og eldre frem til 2020 for deretter å stige fra år 2025-40. En vet at med stigende alder følger et større behandlingsbehov både innen spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten. Virksomheten erfarer også at aldersgruppen 67 – 80 år gjør større beslag på helsetjenester fra kommunen nå enn tidligere. Dette er en forventet effekt av samhandlingsreformens innvirkning på spesialisthelsetjenestenes drift, og at flere behandlingsoppgaver føres over på kommunen. I forlengelsen av dette blir det nå viktig at pleie og omsorgstjenesten får tilført nødvendige nye årsverk for drift av ny sykehjems fløy.

Et hovedtrekk i KOSTRA tallene er at virksomheten bruker forholdsvis mer ressurser til institusjonsbasert omsorg kontra hjemmebasert omsorg.

Helse og omsorgssektoren i kommunen er en tung driftsaktør som har fått tilført nye drifts og tjenesteområder. Avdelingen drives på en kostnadseffektiv måte. KOSTRA tall vedrørende tildelt netto driftsutgifter prosentvis av kommunens totalbudsjett (pleie og omsorg) viser at tjenesteområdet får tilført betydelig færre ressurser en andre sammenlignbare kommuner. Avdelingen har sterkt fokus på tverrfaglig involvering og tverrfaglig samarbeid. Det betyr at mange deltjenester som eksempelvis fysioterapi, psykisk helse og rusarbeid, bofelleskap og ansatte ved sykehjem utfører arbeid i hjemmetjenesten. Dette blir ikke fanget opp i KOSTRA statistikken. Likevel har en ikke indikasjon på at tjenestetilbudet som blir ytt er av dårlig kvalitet. Våren 2017 ble det gjennomført en bred brukerundersøkelse hvorvidt tjenestemottakerne var fornøyd med tjenestetilbudet eller ikke. Et hovedtrekk var at brukerne var godt fornøyd med tjenestetilbudet.

Den teknologiske utviklingen innen helse og omsorg er i rivende utvikling. Her må man satse ressurser for å henge med, inneha nødvendig kunnskap om fagområdet og kunne benytte ny teknologi som kommer til nytte både for den enkelte tjenestemottaker og kommunen. Avdelingens elektroniske fagprogrammer utvikles stadig. Det blir hyppigere oppgraderinger som en nødvendigvis må følge med på skal en ha

nødvendig kvalitet på programvaren. Ved oppgraderinger følger det ofte med et større opplæringsbehov som er kostnadskrevende. Nye tjenesteområder fases inn i den elektroniske pasientjournalen. Fysioterapitjenesten vil i nær fremtid kobles opp på helsenettet. Fagområdet vi da kunne oversende elektronisk diverse rapporter/oppgjør til HELFO noe som er forventet fra statlig myndighet.

Målsetting:

- Legge til rette for økt kunnskap om velferdsteknologiske løsninger.
- Styrket økonomi ved økte driftskostnader til nytt sykesignalanlegg.

Med ny sykehjemsavdeling etablert med økt antall plasser og planer for ombygd avdeling ved eksisterende sykehjem til rehabiliteringsavdeling vil fremtidig satsning innen pleie og omsorg være mer rettet mot hjemmebasert omsorgs- og tjenester. Det må i større grad legges til rette for at innbyggerne kan bli boende lengre i sine hjem. Her vil verdferdsteknologien spille en større og viktigere rolle. Det utvikles stadig flere tekniske løsninger som gir muligheter for dette. Trygghetsalarmene vil her være en base som utvikles raskt. Med digitale trygghetsapparater kan pasienter med kognitiv svikt og andre hjelpebehov i større grad kunne bo og mestre tilværelsen i sitt eget hjem og unngå institusjonsinnleggelse. Det foregår et interkommunalt samarbeid om å utvikle velferdsteknologien til bruk i hjemmetjenesten. Siljan er med i dette prosjektet og det forventes at kommen er en bidragsyter også økonomisk. I ny sykehjemsavdeling er nyeste teknologi benyttet innenfor varslings- og sykesignalanlegg. Eksisterende sykehjem samt bofelleskapet er blitt oppgradert. En kostnadmessig erfaring er at denne teknologien er kostbar å drifte og holde ved like.

Det fremmes i økonomiplanen kr 200 000 til dette formålet.

Som en del av det kvalitetsforbedrende arbeidet ved sykehjemmet er rett ernæring til sykehjemsbeboere et viktig element. Sykehjemmet har hatt et sterkt fokus på dette og gjennomført en del endringer i forhold til matserveringstidspunkter og ernæringsinnhold i matproduktene. Blant annet er middagstidspunkt flyttet til senere på dagen. Et positivt resultatet en så langt kan erfare er at pasienter spiser mer og mer riktig ernæringsmessig sammensatt mat.

Investering

Målsetting:

- Hjemmeboende personer i behov av trygghetsalarm sikres at disse er fullt ut operative med ny digital teknologi.

Ved ferdigstillelse av ny sykehjemsavdeling er den viktigste investeringen slutført for kommende planperiode. I løpet av 2018 vil samtlige analoge trygghetsapparater bli faset ut som en følge av at apparatene og tjenesten blir digitalisert. Det betyr at alle 40 apparater vil bli byttet ut med digitale. Som nevnt tidligere vil disse inneholde en rekke nye muligheter for tekniske løsninger.

Det fremmes i økonomiplanen en investering på kr 150 000 til dette formålet.

Driftsbudsjett

Driftstiltak 2018-21

Helse			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
25	2531	Økt kommunal avlastning - privat avlaster avvirket	250	250	250	250				
30	2530	Styrket bemanning nytt sykehjem	300	300	300	300				
30	2530	Ombygge en avd til rehabiliteringavd	100							
30	2530	Økt driftskostnader velferdsteknologi	200	200	200	200				
30	2540	Ekstra utgifter ny 110 sentral	100	100	100	100				
31	2410	Styrket legetj.samfunnsmed/tilsynslege		150	150	150				
31	2410	Psykologtjeneste - lovpålagt			200	200				
31	2411	Ergoterapitjeneste - lovpålagt	690	690	690	690				
32	2541	Red. inntekt ressurskrevende brukere					200	200	200	200
	Sum		1 640	1 690	1 890	1 890	200	200	200	200

Investeringsprosjekter 2018-21

Helse			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon	Prosjektnavn	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
3	2540	Digitale trygghetsalarmer	150							
	Sum		150	-	-	-	-	-	-	-

Samfunn

Innledning

Rammeområdet ivaretar kommunens oppgaver innenfor følgende ansvarsområder; teknisk, kommunale veier, park og naturforvaltning, brann, VAR drift, eiendom, kultur og IKT drift.

Noe av utfordringen på avdelingen er at den består av svært mange forskjellige fagfelt, og at disse fagfeltene blir ivarettatt av et lite antall ansatte. Alle fagledere har ansvar for fagfelt som i større organisasjoner er fordelt på forskjellige personer. Utviklingen i alle disse forskjellige områdene er at det kreves mer og mer spesialkompetanse. Lovverket på de forskjellige områdene blir innskjerpet og det stilles strenge krav til dokumentasjon av om avdelingen oppfyller lov og forskrift.

Det vil være viktig å opprettholde og utvide det interkommunale samarbeidet for å kunne møte disse utfordringene.

Kommunen har igangsatt flere store prosjekter som vil medføre betydelig oppfølging. I tillegg til innleid konsulenthjelp er det behov for at egne ansatte følger opp byggeprosjektene ved blant annet prosjekt- og byggeledelse. Dette har medført at arbeidsoppgaver har blitt flyttet om på innad i avdelingen - både midlertidig og mer permanent.

Hovedmål for avdelingen

- Økt fokus på plasstilsyn i byggesaker
- Kvaliteten på drift og vedlikehold av veier, parker og friområder økes
- Abonenter skal forsynes med drikkevann med hygienisk sikker og god bruksmessig vannkvalitet.
- Alt rensset avløpsvann som slippes ut fra Siljan avløpsrenseanlegg skal tilfredsstillende konsesjonskravene
- Arbeide for å øke antall tilknytninger til det kommunale vann- og avløpsnett.
- Strømforbruket skal reduseres med 20 % i forhold til 2011 nivå
- Til enhver tid ha nok boliger til mottak av flyktninger
- All HQL armatur skal være skiftet ut innen 2020
- Renholdsutgiftene pr kvadratmeter mellom formålsbyggene skal jevnes ut.
- Det skal til enhver tid være ledige tomter til boligbygging

Kommentarer til målene

Bygningsdelen i ny Plan- og bygningslov trådte i kraft 1.7.2010. Endringene har ført til at krav til spisskompetanse skjerpes og det vil være viktig å avsette nok ressurser til grundig opplæring i nytt lovverk. En av utfordringene i ny lov er at kommunen er pålagt å avsette vesentlig mer til tilsyn. Loven legger opp til at ansvaret for at lovens krav om kvalitet legges til de ulike aktørene i byggesaken og at aktørene selv er ansvarlige for resultatet. Dette forutsetter imidlertid at det offentlige følger opp de ulike aktørene med tilsyn.

Siljan kommune har inngått samarbeid med de andre Grenlandskommunene om en felles tilsyns-kordinator. Dette er imidlertid for Siljan kommune en svært begrenset ressurs, og dette tilsynet består i hovedsak av dokumenttilsyn. Det vil derfor være nødvendig å ha et større fokus på plasstilsyn. Avdelingen vil derfor ha som en målsetting at det foretas plasstilsyn hvert år i perioden.

Det er behov for mer profesjonell oppfølging av kommunes lekeplasser, parker og friområder for å oppnå ønsket kvalitet på arealene. Avdelingen har igangsatt et arbeid med å omprioritere stillingsressurser på avdelingen til dette formålet. Arbeidet med opprusting av lekeplassene i samarbeid med velforeningene er i godt gjenge og vil bli videreført.

Handlingsplanen i Klima og energiplanen er et viktig redskap for å oppnå en reduksjon i strømforbruket i kommunale bygg. Planen hadde et mål om min 10 % reduksjon i perioden. Etter at avdelingen har analysert byggene med hensyn på sparepotensialet, ble reduksjonsmålet i 2017 økt til 20 %, og målet er at vi skal opprettholde dette nivået i årene etter dette. 2014 var det første året hvor et helårsresultat av SD anleggene kunne måles.

Resultatet på de forskjellige formålsbyggene varierer en del, men alle formålsbygg har en reduksjon av energiforbruket (graddagskorrigert) som er innenfor dette målet.

Sentrale utfordringer

IKT

ITG vil ha behov for å bedre sikkerheten og redusere sårbarheten ved serverparken på Nenset. Det vil bli foreslått å anlegge et parallelt servermiljø. Dette vil øke sikkerheten både for ITG og 110 sentralen.

Det er lagt inn kr 450 000 som Siljan kommunes andel til etablering av Disaster Recovery site i 2018.

Det er lagt inn en økt årlig kostnad på kr 300 000 til it-samarbeidet med Skien og Bamble kommuner (ITG).

Kommunale Veier

KOSTRA innen Kommunale veier

	Siljan 2016	Kostragr 01	Telemark	Landet
Driftsutgifter pr innbygger	1 057	1 063	1 267	952
Driftsutgifter pr km kommunal vei	124 550	73 559	108 845	117 964
Investeringsutgifter pr innbygger	408	912	622	906
Utgifter til gatebelysning pr km vei	18 111	11 579	16 935	19 731
Kommunalt tilskudd pr km privat vei	5 435	6 704	4 370	5 794
GS veier i km pr 10 000 innbyggere	30	19	10	13

Siljan kommune har lite kommunale veier sammenlignet med tilsvarende kommuner og har derfor noe mindre utgifter til veivedlikehold. Utgiftene pr innbygger er imidlertid tilsvarende kommunegruppen, noe som indikerer at vi bruker noe mer til vedlikehold. Dette skyldes at vi i de siste årene har brukt kr 300 000 pr år til ekstraordinær asfaltering. Kommunen har i all hovedsak satt ut vedlikeholdet til private entreprenører. Det er kun oppsyn og mindre reparasjoner, som for eksempel lapping av hull og setting av brøytstikk, som blir utført av egne ansatte. Det er et viktig mål at kompetanse i avdelingen på innkjøp og kontraktsoppfølging blir opprettholdt.

Det har ved de siste anbudsutlysninger på vintervedlikehold vært bekymringsfullt få tilbydere. Anbudsprosess ble gjennomført i 2016, og det var kun de nåværende entreprenørene som leverte pris på «egne» roder. Prisøkningen er imidlertid minimal.

Eierskap til alt gatelys på kommunale veier er overført til kommunen. Siljan kommune samarbeider med de andre Grenlandskommunene om felles anbudsinnbydelser på drift og vedlikehold av gatelysene. Drift inkludert energikostnader har blitt en vesentlig kostnad, og det er derfor viktig at det opparbeides tilfredsstillende kompetanse både på drift av gatelysene og at energikostnader søkes redusert. Kvaliteten på LED armatur har nå blitt så god at ved all ny armatur og utskifting av gammel armatur vil som hovedregel bli benyttet LED-teknologi. Det nye gatelyset på Heiveien boligfelt er det benyttet LED-armatur.

Det er ikke lenger tillatt å produsere Hql-lyskilder til gatelysarmaturene. I Siljan har vi ca. 150 armatur som på grunn av dette må skiftes ut. Det er i inneværende økonomiplan avsatt et årlig beløp til utskifting av Hql-lyskildene på kr 120 000 i perioden 2016 til 2019. For å nå målet om en fullstendig utskifting må det i tillegg settes av kr 120 000 i 2020.

Det vil også være viktig å ha fokus på vedlikeholdsplaner basert på riktige prioriteringer og ajourførte vedlikeholdsplaner for de kommunale veiene vil derfor ha høy prioritet i perioden.

Trafikksikkerhetsarbeid er også et prioritert område som krever kontinuerlig oppfølging i ajourførte planverk. I fase 2 av Bypakke Grenland skal det i henhold til planen fokuseres på å få etablert gang og sykkel-vei og andre trafikksikkerhetstiltak langs Sentrumsveien, samt vurdere en bedre gang og sykkelveiløsning mellom sentrum og Snurråsen, fortrinnsvis kombinert med en sentrumsnær turvei langs Siljanelva. Det vil derfor være viktig å gjennomføre igangsatt områdeplan for sentrum. Som kostratallene viser har kommunen vesentlig mer gang og sykkel-veier enn snittet, noe som tyder på at trafikksikkerhetsarbeidet har hatt et høyt fokus.

Det er avsatt kr 300 000 til asfaltering av kommunale veier i 2017 og 18. En ser at behovet for reasfaltering på flere av de kommunale veiene vil øke i årene framover. Reasfaltering er et viktig tiltak for å unngå at veiene brytes ned og behov for full rehabilitering oppstår.

Det foreslås derfor at det settes av kr 300 000 til asfaltering hvert år i perioden 2019 til 2021.

Det har i flere år vært lagt inn et beløp til asfaltering av Kisteveien/Lakssjøveien og i gjeldende økonomiplan er det avsatt kr 1 500 000 til dette formålet. Det aller meste av denne veien er privat der kommunen sammen med Fritzøe skoger og Skagerak energi vedlikeholder veien i henhold til vedtak i et veiskjønn. Rådmannen vil nå anbefale at dette prosjektet kun vil gjelde asfaltering fra fylkesveien til Kiste bru. Denne veistrekningen er kommunal og blir brukt av skolebussen. Vi vurderer at den private veistrekningen har så lite bruk at det ikke vil rettferdiggjøre at det blir benyttet kommunale midler til asfaltering. Kommunen vil i tillegg være avhengig av å få en avtale med de andre avtalepartene, noe som er mindre sannsynlig.

Det foreslås derfor at det avsettes kr 1 500 000 til asfaltering av strekningen fra fylkesveien til Kiste bru i 2021.

Gurholtveien begynner å bli svært dårlig på deler av strekningen. Forfallet har dessverre kommet så langt at deler av veien må rehabiliteres. Veien er en viktig gjennomfartsvei med skolebusstrafikk.

Rådmannen anbefaler derfor at det settes av kr 2 100 000 til opprustning med masseutskifting og asfaltering av den verste delen i 2020.

Med unntak av strekningen inn til Bakkaneriset har Bakkane boligfelt kun punktvis gatelys.

Det foreslås at det legges inn kr 830 000 til gatelys på feltet i henhold til kommunal standard i 2021.

Den indre veien gjennom sentrum, Saga, mangler gatelys.

Det er i gjeldende økonomiplan satt av kr 150 000 til gatelys på denne veien i 2018 og dette videreføres i forslag til økonomiplan for 2018-21.

Ved en inkurie er det ikke lagt inn kostnader til egenfinansiering i forbindelse med bypakkeprosjektene i Siljan ut over 2015 og 2016. Egenfinansieringen er kr 720 000 i året i 10 år fra 2015.

Det avsettes derfor kr 720 000 årlig i hele planperioden.

Samarbeidsutvalget ved Loppedåpan barnehage har hatt et sterkt ønske om å rydde opp i trafikk-situasjonen ved barnehagen og skolen, og har oversendt et forslag til diverse tiltak ved og rundt området. Samfunnsavdelingen har utarbeidet et forslag til løsning som vil separere gående og syklende fra både veiarealet og parkeringsarealet. Det er også lagt inn en tryggere løsning for selve leverings og hentesituasjonen ("kiss and ride"). Forslaget er ikke ferdig bearbeidet og vil måtte justeres både i omfang og løsning, men det er et godt grunnlag for videre prosjektering. Kostnadene er usikre på dette stadiet,

men avdelingen tror at en vil kunne få til en løsning for i størrelsesorden 2 millioner. En ser for seg at kommunen kan søke om trafikksikkerhetsmidler for 2018, samt benytte noe belønningsmidler fra Bypakka.

Rådmannen har derfor lagt inn kr 500 000 i egenkapital til ny parkerings- og trafikkløsning ved Midtbygda skole / Loppedåpan barnehage i 2018.

Park og naturforvaltning

Krav til ryddige og godt vedlikeholdte parker og friområder krever mye ressurser i sommerhalvåret. Avdelingen har styrket satsingen på drift av kommunale veier og uteområder, og det er en intensjon at sommervedlikeholdet får en økning i standarden. Avdelingen er imidlertid helt avhengig av å leie inn sommervikarer til klipp av plen og annet forefallende arbeid i sommerhalvåret. Det har vært et hovedfokus på rydding av trær og kratt langs de viktigste kommunale veiene. Dette er viktig både for trafikksikkerheten, vedlikeholdet og trivselen for trafikantene. Det er et mål at vi fortsatt skal ha et høyt fokus på dette arbeidet.

Brann og beredskap

KOSTRA innen Brann og beredskap

	Siljan 2016	Kostragr. 01	Telemark	Landet
Driftsutgifter pr innbygger	685	896	1 013	801

Både feiing og brannsyn på A objekter er utført i henhold til plan.

Siljan kommune har slukkeavtale med Skien kommune. Dette vil si at det er Skien brannvesen som rykker ut ved brann og ulykker i Siljan. Avtalen ble reforhandlet i 2013. Vi har også inngått avtale med feiervesenet i Skien om at de skal utføre feiing og tilsyn av røykpiper i Siljan kommune. Feierne foretar kontroll av piper og ildsteder, samt tilsyn med røykvarslere og slukkeutstyr.

Fra og med 2012 har Skien brannvesen også ansvar for tilsyn av de kommunale formålsbyggene og alt brannforebyggende arbeid i Siljan kommune. Alle de kommunale byggene som etter planen skal ha tilsyn, har hatt tilsyn. Det er foretatt en brannteknisk vurdering av alle de kommunale formålsbyggene. Denne gjennomgangen har medført at mange av byggene har behov for omfattende oppgraderinger.

Kostratallene viser at Siljan kommune har lave utgifter til brannberedskap og forebyggende tjenester i forhold til snittet av sammenlignbare kommuner.

Etter planen skal 110 sentralen bli flyttet til Tønsberg i 2018. Det er ikke avklart hvilken fordelingsnøkkel kostnadene skal fordeles etter.

En annen organisering av brannvesenet kan føre til økte utgifter for Siljan kommune.
Eksakt beløp er ikke avklart, men det innarbeides et årlig beløp på kr 450 000 fra 2020.

VAR-drift

Drift av vannverk og avløpsrensaneanlegg er underlagt strengt regelverk, og det er en hovedmålsetning at alt drikkevann som blir levert til abonnentene skal ha en tilfredsstillende kvalitet i henhold til drikkevannsforskriften. Avløpsvannet skal være rensset i henhold til konsesjonskravene før det blir sluppet ut i Siljanelva.

KOSTRA innen VAR-drift

	Siljan 2016	Kostragr 01	Telemark	Landet
Andel av innb. som er tilkn.komm.vannverk	65,6		88,6	86,3
Andel installert vannmåler	41			
Årsgebyr vannforsyning	2 999	3 790	3 598	3 391
Årsgebyr avløpstjenesten	4 039	4 283	4 908	3 782
Årsgebyr avfallstjenesten	2 716	2 484	2 674	2 656

Endringer i lov og forskrift, og tilpasninger til krav satt av EU, medfører at krav til drift av vann- og avløpsrenseanlegg og slambehandling er vesentlig skjerpet de siste årene. Det er blant annet blitt strengere krav til kvalitetsdokumentasjon av produksjon av vann og drift av vannledningsnett. I tillegg har styringen av produksjonsprosessene i vann- og avløpsrenseanleggene blitt mye mer teknisk kompliserte enn tidligere.

De kommunale årsgebyrene for vann- og avløpstjenestene er lave i Siljan sammenlignet med KOSTRA gruppe 1. Dette skyldes i første rekke at Siljan var relativt tidlig ute med bygging av avløpsrenseanlegg og vannbehandlingsanlegg for drikkevann. I tillegg er det ikke ansatt ingeniør med spesiell VA kompetanse.

Gebyrene vil imidlertid øke i tiden framover da vedlikeholdsbehovet vil bli større.

Andel innbyggere tilknyttet offentlig vann og avløpsnett er lavere enn landsgjennomsnittet og Telemark. Det er ikke oppgitt tall for kostragruppe 01. Ny vannforskrift forutsetter at kommunen arbeider aktivt med å knytte flest mulig av innbyggerne til det offentlige nettet.

Avdelingen har igangsatt arbeidet med å utarbeide en Hovedplan for vann og avløp og en saneringsplan for vann- og avløpsledningene. Hovedplanen vil se på muligheten for å knytte til flere eksisterende boliger til vann- og avløpsanlegget og saneringsplanen har som mål å hindre innlekkasje av fremmedvann i avløpsledningene og skifte ut utette vannledninger. Kostnader til prosjekter som kommer fram i handlingsplanen i hovedplanen vil bli tatt opp i egen sak.

I gjeldende økonomiplan ligger det inne kr 2 000 000 til sanering av ledningsnett i 2019. Dette beløpet videreføres i økonomiplanen for 2018 - 21.

For å ha kapasitet og nok sikkerhet til å forsyne en større del av befolkningen med drikkevann vil det være nødvendig å bygge ut vannledningsnett med ringledninger som sikrer nok vann og stabilt trykk i nettet.

En aktuell strekning som kan være aktuell å tilknytte det kommunale vann- og avløpsanlegget er fra Siljan kirke til Opdalen. Dette vil kreve en utbygging av det eksisterende vannledningsnett enten med en ringledning ned Høisetbakkane og/eller et nytt vannbasseng øverst i Snurråsen. Et høydebasseng øverst i Snurråsen vil sannsynlig være nødvendig ved en utvidelse av ledningsnett mot Opdalen, men vil også være viktig for en stabil og sikker vannforsyning i dagens anlegg.

Det er derfor foreslått avsatt kr 1 500 000 til nytt drikkevannsbasseng i Snurråsen i 2019.

Det er et betydelig behov for rehabilitering av komponenter i avløpsrenseanlegget. Reduksjon av luktulempen fra slambehandlingen og ventilasjonsluft fra avløpsrenseanlegget har, på grunn av plassering av boliger nær renseanlegget, ført til at vi har bygd om slambehandlingsanlegget og installert filter på ventilasjonsanlegget. I tillegg vil det være behov for å reparere veggene i biotrinnbassengene og å bytte ut biomedier. Reguleringen av innblåsing av luft til biotrinnet vil også kreve en oppgradering. På grunn av

at innløpsristen er utslitt vil det være behov for utskifting av denne. Nye forskrifter setter krav til at vannforsyningen til renseanlegg skal være brutt. Dette vil si at det må installeres et system som fysisk hindrer tilbakeslag av avløpsvann inn i drikkevannssystemet.

Det er avsatt kr 450 000 i årets budsjett. I tillegg er det avsatt kr 600 000 i 2018 og kr 150 000 i 2019 til rehabilitering av avløpsrenseanlegget.

Utskifting av kommunal lastebil

Den kommunale lastebilen er gammel og blir brukt både til veivedlikehold, vedlikehold av friområder og til renovasjonstjenester. Avdeling for samfunn er i gang med å utrede et nytt hageavfallsmottak i Siljan. I påvente av dette har vi igangsatt en ordning med henting av hageavfall hjemme hos abonnenten. Ordningen har nettopp startet opp, men så langt ser det ut til at ordningen er populær. Dersom det blir stor motstand mot planene om å etablere et mottak for hageavfall ved vanntårnet og en politisk ikke ønsker denne løsningen, kan det være en ide å gjøre nåværende prøveordning permanent. Vi vil da ha behov for en litt annen type lastebil som vil kunne egne seg bedre til denne oppgaven. Det forutsettes at en ny lastebil vil kunne brukes både til innsamling av hageavfall og til annen kommunal drift og vedlikehold.

Kommunestyret fant ikke rom for denne investeringen.

Eiendom

Eiendomsforvaltningen har som oppgave, ved god drift og vedlikehold, å hindre at kommunens eiendommer og bygninger forringes. Eiendomsforvaltningen skal arbeide for at brukerne av bygningene har tilfredsstillende og funksjonelle bygningsarealer.

KOSTRA innen Eiendom

	Siljan 2016	Kommunegruppe 1 2016	Landet uten Oslo 2016
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning pr innbygger	4 917	4 660	4 904
Samlet areal på formålsbyggene i m2 pr innbygger	4,9	5,7	4,4
Driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning /m2	998	844	1041
Utgifter til renhold /m2	272	152	160
Utgifter til energi / m2	80	106	112
Utgifter til vedlikehold / m2	115	71	96

KOSTRA-tallene viser at Siljan kommune har en marginalt høyere kostnad pr m2 til drift av kommunale bygg enn gjennomsnittet i gruppen Siljan blir sammenlignet med. Siljan kommune har imidlertid lite areal til formålsbygg pr innbygger, noe som kan forklare deler av denne forskjellen. Kompakte arealer vil ofte være dyrere å drifte pr m2.

Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter på de kommunale formålsbyggene i Siljan er noe høyere enn sammenlignbare kommuner.

Utgifter til renhold er i henhold til kostra-tallene vesentlig høyere enn sammenlignbare kommuner. Det er stor variasjon i renholdsutgiftene på de forskjellige formålsbyggene. Det vil være et mål jevne ut denne forskjellen.

Tilstanden på de kommunale byggene er generelt sett god. Siljan skole er totalrenovert og vil derfor ha noe mindre behov for vedlikehold i en tid framover. Mange av de andre byggene begynner nå etter hvert å bli gamle og oppfølging av vedlikeholdsplanene vil derfor være særs viktig i årene som kommer. Mange av de tekniske anleggene har en begrenset levetid og må skiftes ut med jevne mellomrom.

Samfunnsalen

Samfunnsalen blir i hovedsak benyttet som gymsal for Siljan skole i tillegg til noe samfunnshusfunksjoner. Den framstår nå som slitt både innvendig og utvendig, og bør derfor pusses opp. Vinduene er punktert og samtlige av de gamle dørene er utslitt.

Det er i gjeldende økonomiplan lagt inn kr 400 000 til opprusting av salen i 2018 og dette beløpet videreføres, men flyttes til 2020. Et forprosjektarbeid for en opprustning av scenen i samfunnsalen ligger inne i gjeldende plan i 2018 og er foreslått videreført i forslag til ny økonomiplan, men også dette utsettes til 2020.

Kommunehuset

Det er utarbeidet en gjennomgang av brannsikkerheten ved kommunehuset av ekstern brannkonsulent. Dette har vært et krav i forbindelse med branntilsynet. Brannrapporten konkluderer med at kommunehuset må oppgraderes vesentlig for å tilfredsstille forskriftene. I hovedsak består tiltakene av utskifting av dører og vinduer til brannklassifisert utførelse, bygging av brannvegger og brannspjeld, innbygging av ventilasjonsaggregatet og oppgradering av brannalarmanlegget. Etter vurdering sammen med tilsynsmyndighet vil de mest prioriterte tiltakene bli utført i 2017 med rest utført i 2018.

Det avsettes kr 500 000 i 2018 som i gjeldende plan.

Asfaltflatene rundt kommunehuset trenger å reasfalteres. I tillegg foreslås det at det opparbeides parkeringsareal på deler av gressplenene ved flaggstang. I tillegg foreslås det at det i samarbeid med dette oppføres en carport til de kommunale leiebilene.

Det er i forslaget avsatt kr 250 000 til asfaltering i 2018. Det ble i kommunestyret ikke funnet rom for å oppføre carport.

Kommunehuset bør males senest i 2021. Dette er i henhold til faglige anbefalinger for å unngå at malingslaget blir så slitt at vann trenger inn i veggen. Dersom det skjer vil det kunne oppstå store skader som krever omfattende renovering.

Det er i forslaget lagt inn kr 200 000 til maling i 2021.

Kommunestyresalen og inngangspartiet (hallen) er svært nedslitt og bør rustes opp.

Rådmannen foreslår at det avsettes kr 800 000 til en opprusting i 2019. Det avsettes 400 000 kroner til dette, etter behandling i kommunestyremøtet

Midtbygda skole

Uteområdet ved Midtbygda skole trenger en oppgradering.

Det er i gjeldende økonomiplan lagt inn kr 100 000 i 2019 og kr 500 000 i 2020. Dette videreføres i forslag til økonomiplan, men gjennomføringsåret flyttes til 2020 og 2021.

Ansatte i SFO opplever at støynivået på avdelingen er utilfredsstillende.

Det er i forslag til økonomiplan lagt inn kr 300 000 til støyreducerende tiltak i 2019. Endelig løsning er ikke prosjektert.

Loppedåpan barnehage

I følge brannrapport må det installeres brannklassifiserte vinduer.

Det foreslås å avsette kr 200 000 til dette i 2018 som i gjeldende plan.

Ventilasjonsanlegget på avdeling Huldra er gammelt og bør skiftes ut.

Det foreslås å avsette kr 200 000 til dette i 2019.

Det er lagt inn kr 200 000 til oppgradering av lekeapparater på alle avdelinger i 2018 og 2020, og kr 150 000 til oppgradering av uteområdet i 2018.

Dette bør ses i sammenheng med oppgradering av uteområdene både på Midtbygda skole og på de tre uteområdene på barnehagene og det bør lages en samlet landskapsplan for alle områdene.

Opdalen barnehage

Med bakgrunn i en behovsanalyse og romprogram utarbeidet av oppvekstavdelingen, har avdeling samfunn utarbeidet et svært nøkternt forslag til en utbygging og opprusting av Opdalen barnehage. Forslaget er basert på barnehagens minimumskrav. Rådmannen mener forslaget kan benyttes som et utgangspunkt for videre prosjektering av en permanent barnehage i Odalen. Skissene er ikke forelagt velforeningen og styret i velforeningen er heller ikke informert.

Det aller meste av arealet i eksisterende bygg, med unntak av samfunnsalen, er lagt inn i barnehagearealet. Det er lagt opp til at velforeningen kan benytte garderobe og toalett ved inngang ved tilstelninger. Dette er imidlertid en ugunstig løsning for barnehagedriften, men det er pr nå ikke funnet en annen løsning.

Det er i økonomiplanen lagt inn et beløp på 6,5 millioner kroner til om- og utbyggingen. Beløpet innebefatter noe opprusting av uteområdene. Dersom det ikke oppnås en avtale med velforeningen om å gi fra seg areal som foreslått, vil prosjektets omfang øke med i størrelsesorden 3,5 til 4,5 millioner kroner. Det er ikke lagt inn kostnader til eventuelt erverv av eksisterende bygningsareal.

Det er lagt inn kostnader til å heve taket over ventilasjonsanlegget for å få mulighet til å fjerne støy fra aggregatet.

I forbindelse med en etablering av en permanent barnehage må det drøftes om det ikke er mest riktig at kommunen overtar alt areal som barnehagen bruker. Velforeningen drifter bygget på dugnad og er derfor ingen profesjonell eiendomsbesitter. Kommunen bør ha en større kontroll med å kunne dokumentere at både bruken av bygget (HMS) og drift og vedlikehold tilfredsstillende de kravene som er satt til drift av barnehager. Kommunen bør også ha ansvar for driften av tekniske anlegg som ventilasjonsanlegget. Kommunen bytter for eksempel kun filter i dag.

Øverbøstua

I henhold til vedlikeholdsplanen skal Øverbøstua males utvendig nå.

Det avsettes kr 150 000 til utvendig maling i 2018.

Verksted Tudal

Kommunens verksted på Tudal er svært slitt og trenger en oppgradering. Taket er skiftet i 2017. Av energiøkonomiske hensyn bør også porten, dør og vindu skiftes ut.

Det foreslås å sette av kr 160 000 til utskifting av port, dør og vindu i 2018.

Bofellesskapet

Brannrapporten for bofellesskapet konkluderer med at loftet må sprinkles.

Det foreslås å avsette kr 125 000 til sprinkling av loft i 2018.

Kommunale leiligheter i Mølleåsen

Kjøkkenløsningene i de kommunale leilighetene i Mølleåsen er svært utslitt og må utskiftes.

Det foreslås å sette av kr 120 000 til utskifting av 2 stk kjøkken i 2019

Flyktningeboliger

Det er i gjeldende økonomiplan avsatt kr 10 000 000 hvert år i åren 2018, 2019 og 2020 til bygging/kjøp av flyktningeboliger.

Anslaget nedjusteres i forslag til ny plan til kr 6 millioner i 2019, 20 og 21.

Husleieinntekter fra kommunale boliger øker i planperioden som følge av at det er flere boenheter som leies ut.

Kommuneplan

Det vil utarbeides ny kommuneplan i 2018 som vil omfatte både areal- og samfunnsdel.

Det foreslås satt av kr 500 000 til dette arbeidet.

Reguleringsplan nytt boligfelt

En reguleringsplanprosess, prosjektering og opparbeidelse av nytt tomteområde vil alltid ta noe tid. Det bør derfor setts i gang en slik prosess i 2018 for å være sikre på at vi til enhver tid har nok ledige tomter. Den mest realistiske muligheten er en videre utbygging av det tidligere industriområdet som er avsatt til boligbygging i arealdelen i kommuneplanen.

Det settes av kr 250 000 til reguleringsplanleggingen i 2018.

Kultur og kulturminner

KOSTRA innen Kultur

	Siljan 2016	Kostragr. 01	Telemark	Landet
Driftsutgifter til kultur / innbygger	1 434	1 517	2 408	2 114
Investeringsutgifter pr innbygger	42,4	487,1	452,5	812,9
Driftsutgifter barn og unge / innbygger	55	79	153	159
Driftsutgifter til bibliotek / innbygger	368	283	373	301
Kommunalt driftstilskudd til lag. Snitt	44 278	29 601	31 409	39 732

Siljan kommune bruker noe mindre til kulturaktiviteter i forhold til sammenlignbare kommuner. Siljan ligger marginalt over når det gjelder kostnader knyttet til folkebibliotek. Utgifter til aktiviteter for barn og unge ligger under sammenlignbare kommuner og vesentlig under landsgjennomsnittet. Biblioteket har som målsetning å øke aktiviteten, spesielt overfor barn, med aktiviteter som film og hobbyaktiviteter. Siden Kultur og Bibliotek er vevd tett sammen i Siljan kommune kan det nok være en feilkilde at kulturaktiviteter for barn blir registrert som bibliotekaktivitet.

Som kjent er fasilitetene til biblioteket svært dårlige, og vil ha behov for en oppgradering. Voksenopplæringen som holder til i 2. etasje på biblioteket har for liten plass til dagens aktiviteter, og vil derfor få store utfordringer ved en økning i antall elever. Som kostratallene viser har Siljan kommune svært små investeringsutgifter til kulturaktiviteter sammenlignet med kostragruppe 01 og landet som helhet. Investeringer som er lagt inn i 2018 vil endre dette bildet.

Siljan bruker relativt mye til tilskudd pr lag og organisasjon sammenlignet med snittet.

Arbeidet med kultur i Siljan har for tiden stor fokus mot bibliotek og utviklingen av et nytt, moderne folkebibliotek. Folkebiblioteket må være lett tilgjengelig for alle og fremstå som et moderne, tidsriktig sted. Biblioteket i Siljan har også en minimumsbemanning slik det er i dag.

Kostnadene ved bygging av et kommunalt bygg i sentrum, der biblioteket blir den viktigste delen, er økt til 48 millioner kroner. Bakgrunnen for dette er at det er signalisert flere bruksområder for bygget. Dette må tas inn i prosjektet som skal vurdere utforming og bruk. Det er lagt inn et beløp på kr 500 000 til teknisk drift av bygget. Et annet viktig element vil være å organisere driften av biblioteket slik at det vil være mulig å ha tilstrekkelig åpningstid både på dag- og kveldstid, og dette forholdet bør ses på i prosjektet.

Etter behandling i kommunestyret er budsjettet til et kommunalt bygg i sentrum redusert med 2 millioner kroner.

Som en del av kulturplanarbeidet har Siljan historielag utarbeidet et forslag til plan for kulturminnene i kommunen. Handlingsdelen består av en rekke små og store tiltak. Det er foreslått 4 utvalgte kulturminner der blant annet den gamle rideveien over Slemdal (Heiveien) foreslås rustet opp.

Det er i gjeldende økonomiplan avsatt kr 100 000 til opprusting av Gamle Heiveien i 2019. Dette beløpet videreføres, men tiltaket utsettes til 2020.

Det ble vedtatt i kommunestyret at det bevilges 250 000 kroner til et forprosjekt for Siljanhallen i 2018 og at utvidelse av Siljanhallen er bevilget 3,7 millioner kroner i 2019.

Driftsbudsjett

Driftstiltak 2018 - 2021

Samfunn			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
12	1204	Økte kostnader ITG	200	300	300	300	-	-	-	-
40	3010	Utarbeidelse av kommuneplan	500	-	-	-	-	-	-	-
41	3320	Bytte vinduer, dører og port Tudal	160	-	-	-	-	-	-	-
43	3390	Økte utgifter felles nytt brannvesen	-	-	450	450	-	-	-	-
45	2210	Oppgradering av uteområdet Ldåpan	150	-	-	-	-	-	-	-
45	2652	Økte husleier	-	-	-	-	-768	-1 170	-1 422	-1 422
45	3860	Sentrumsbygg	-	-	200	500	-	-	-	-
45	3860	Maling utvendig Øverbøstua	150	-	-	-	-	-	-	-
46	3850	Prosjektstøtte Siljan idrettshall	250	-	-	-	-	-	-	-
46	3850	Tilskudd idrettshall	-	3 700	-	-	-	-	-	-
	Sum		1 410	4 000	950	1 250	-768	-1 170	-1 422	-1 422

Investeringsprosjekter 2018-21

Samfunn			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon	Prosjektnavn	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
4	1204	IT kostnader Disaster Recovery site	450	-	-	-	-	-	-	-
4	1300	Oppgradering etter brannvurdering kommunehuset	500	-	-	-	-	-	-	-
4	1300	Maling utvendig Kommunehuset	-	-	-	200	-	-	-	-
4	1300	Reasfaltere og utvide parkering ved kommunehuset	250	-	-	-	-	-	-	-
4	1300	Pusse opp kommunehuset - kommunestyresalen, hall	-	400	-	-	-	-	-	-
4	2210	Lekeapparater Loppedåpan	200	-	200	-	-	-	-	-
4	2210	Ventilasjonsanlegg Loppedåpan	-	200	-	-	-	-	-	-
4	2210	Brannvinduer Loppedåpan barnehage	200	-	-	-	-	-	-	-
4	2210	Opprusting Opdalen barnehage	6 500	-	-	-	-	-	-	-
4	2220	Ny parkerings- og trafikkønsning ved MB skole	2 000	-	-	-	-1 500	-	-	-
4	2220	Oppgradering uteområde Midtbygda sk.	-	-	100	500	-	-	-	-
4	2220	Støydemping SFO	-	300	-	-	-	-	-	-
4	2220	Scene i Samfunnssalen - forprosjekt	-	-	100	-	-	-	-	-
4	2220	Oppgradering av Samfunnssalen	-	-	400	-	-	-	-	-
4	2650	Sprinkle loft bofellesskapet	125	-	-	-	-	-	-	-
4	2652	Flyktningeboliger	-	6 000	6 000	6 000	-	-1 500	-1 500	-1 500
4	2652	Utskifting av 2 kjøkken leiligheter i Mølleåsen	-	120	-	-	-	-	-	-
4	3010	Reguleringsplan nytt boligfelt	250	-	-	-	-	-	-	-
4	3320	Asfaltering	300	300	300	300	-	-	-	-
4	3320	Lakssjøveien kommunal del	-	-	-	1 500	-	-	-	-
4	3320	Reasfaltere Gurholtveien	-	-	2 100	-	-	-	-	-
4	3320	Utskifting av HQL gatelysarmatur	120	120	120	-	-	-	-	-
4	3320	Gatelys Bakkanefeltet	-	-	-	830	-	-	-	-
4	3320	Gatelys Saga	150	-	-	-	-	-	-	-
4	3320	Finansiering Bypakka	720	720	720	720	-	-	-	-
4	3500	Oppgradering Siljan renseanlegg	600	150	-	-	-	-	-	-
4	3500	Sanering ledningsnett	-	2 000	-	-	-	-	-	-
4	3500	Høydebasseng for vann Snurråsen	-	1 500	-	-	-	-	-	-
4	3650	Opprusting gamle Heiveien	-	-	100	-	-	-	-	-
4	3860	Sentrumsprosjektet	-	33 000	10 000	-	-	-	-	-
	Sum		12 365	44 810	20 140	10 050	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500

Økonomiplan

Nedenfor presenteres samlet oversikt over rådmannens prioriterte driftstiltak og investeringsprosjekter. Disse er innarbeidet i de balanserte hovedoversiktene.

Investeringer

Samlede prioriterte investeringsprosjekt

Investeringsprosjekter 2018 - 2021			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon	Prosjektnavn	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
1	1209	Oppfølging av plan for digitalisering	100	100	100	100				
1	1209	ITG	200	200	200	200				
1	1209	Oppgradering sak og arkivsystem	250		250					
1	1209	Oppgradering hjemmeside	100							
1	3900	Belysning hovedparkeringsplass				215				
2	2022	IKT grunnskole, barnehage og voksenopplæringen	700	300	300	300				
3	2540	Digitale trygghetsalarmer	150							
4	1204	IT kostnader Disaster Recovery site	450							
4	1300	Oppgradering etter brannvurdering kommunehuset	500							
4	1300	Maling utvendig Kommunehuset				200				
4	1300	Reasfaltere og utvide parkering ved kommunehuset	250							
4	1300	Pusse opp kommunehuset - kommunestyresalen, hall		400						
4	2210	Lekeapparater Loppedåpan	200		200					
4	2210	Ventilasjonsanlegg Loppedåpan	-	200						
4	2210	Brannvinduer Loppedåpan barnehage	200							
4	2210	Opprusting Opdalen barnehage	6 500							
4	2220	Ny parkerings- og trafikkløsning ved MB skole	2 000				-1 500			
4	2220	Oppgradering uteområde Midtbygda sk.			100	500				
4	2220	Støydemping SFO		300						
4	2220	Scene i Samfunnssalen - forprosjekt			100					
4	2220	Oppgradering av Samfunnssalen			400					
4	2650	Sprinkle loft bofellesskapet	125							
4	2652	Flyktningeboliger		6 000	6 000	6 000		-1 500	-1 500	-1 500
4	2652	Utskifting av 2 kjøkken leiligheter i Mølleåsen		120						
4	3010	Reguleringsplan nytt boligfelt	250							
4	3320	Asfaltering	300	300	300	300				
4	3320	Lakssjøveien kommunal del				1 500				
4	3320	Reasfaltere Gurholtveien			2 100					

Samlet prioriterte investeringsprosjekter forts.

Ansvar	Funksjon	Prosjektnavn	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
4	3320	Utskifting av HQL gatelystsarmatur	120	120	120					
4	3320	Gatelyst Bakkanefeltet				830				
4	3320	Gatelyst Saga	150							
4	3320	Finansiering Bypakka	720	720	720	720				
4	3500	Oppgradering Siljan renseanlegg	600	150						
4	3500	Sanering ledningsnett		2 000						
4	3500	Høydebasseng for vann Snurråsen		1 500						
4	3650	Opprusting gamle Heiveien			100					
4	3860	Sentrumsprosjektet		33 000	10 000					
	Sum		13 865	45 410	20 990	10 865	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500

Hovedoversikt investeringer

Investeringsbudsjett			Regn16	Bud17	Økpl18	Økpl19	Økpl20	Økpl21
Rammeområder								
Utgifter								
1	Administrasjon	Utgift	616	550	650	300	550	515
2	Oppvekst	Utgift	579	500	700	300	300	300
3	Helse	Utgift	596	320	150	0	0	0
4	Samfunn	Utgift	48 061	10 910	12 365	44 810	20 140	10 050
Sum utgifter		Utgift	49 852	12 280	13 865	45 410	20 990	10 865
Inntekter								
Salg av driftsmidler og fast eiendom		Inntekt	-4 416	0	0	0	0	0
Andre salgsinntekter		Inntekt	-255	0	0	0	0	0
Overføringer med krav om motytelser		Inntekt	-551	0	0	0	0	0
Merverdiavgiftskompensasjon		Inntekt	-7 732	-2 432	-2 773	-9 082	-4 198	-2 173
Statlige overføringer		Inntekt	-11 454	-1 000	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Sum inntekter		Inntekt	-24 409	-3 432	-4 273	-10 582	-5 698	-3 673
Finansieringstransaksjoner								
Avdrag på utlån		Utgift	596	20	20	20	20	20
Utlån og aksjekjøp		Utgift	918	760	300	300	300	300
Avsatt til fond		Utgift	0	0	0	0	0	0
Andre utgifter		Utgift	0	0	0	0	0	0
Sum finanstransaksjoner		Utgift	1 514	780	320	320	320	320
FINANSIERINGSBEHOV		Utgift	26 957	9 628	9 912	35 148	15 612	7 512

Dekket slik:							
Overført fra driftsregnskapet	Inntekt	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	Inntekt	-22 302	-3 818	-5 277	-32 468	-2 402	-3 827
Aksjesalg og mottatt avdrag	Inntekt	- 596	- 20	- 20	- 20	- 20	- 20
Bruk av fond	Inntekt	-4 060	-5 790	-4 615	-2 660	-13 190	-3 665
SUM FINANSIERING	Inntekt	-26 957	-9 628	-9 912	-35 148	-15 612	-7 512
Udekket/udisponert		0	0	0	0	0	0

Drift

Samlede prioriterte driftstiltak

Driftstiltak 2018 - 2021			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
15	2421	Reduserte kostnader vedr. flyktninger	-588	-735	-108	-564				
21	2150	Avvikling av gratis kjernetid SFO			-175	-300				
23	2022	Kvalifiseringsklassen VGS, tre plasser	225	225	-	-				
24	2020	Spesialtiltak 70 % stilling	480	480	480	480				
24	2020	80 % miljøarbeider SUS	552	552	552	552				
26	2010	Morsmålsass. 20 % barnehage	80	80	80	80				
26	2010	Omstrukturering av barnehagetilbudet	-850	-850	-850	-850				
30	2530	Styrket bemanning nytt sykehjem	300	300	300	300				
30	2530	Ombygge en avd til rehabiliteringavd	100							
30	2530	Økt driftskostnader velferdsteknologi	200	200	200	200				
30	2540	Ekstra utgifter ny 110 sentral	100	100	100	100				
31	2410	Styrket legetj.samfunnsmed/tilsynslege		150	150	150				
31	2410	Psykologtjeneste - lovpålagt			200	200				
31	2411	Ergoterapitjeneste - lovpålagt	690	690	690	690				
32	2541	Red. inntekt ressurskrevende brukere					200	200	200	200
35	2531	Økt kommunal avlastning - privat avlaster avviklet	250	250	250	250				
12	1204	Økte kostnader ITG	200	300	300	300	-	-	-	-
40	3010	Utarbeidelse av kommuneplan	500	-	-	-	-	-	-	-
41	3320	Bytte vinduer, dører og port Tudal	160	-	-	-	-	-	-	-
43	3390	Økte utgifter felles nytt brannvesen	-	-	450	450	-	-	-	-
45	2210	Oppgradering av uteområdet L.dåpan	150	-	-	-	-	-	-	-
45	2652	Økte husleier	-	-	-	-	-768	-1 170	-1 422	-1 422
45	3860	Sentrumsbygg	-	-	200	500	-	-	-	-
45	3860	Maling utvendig Øverbøstua	150	-	-	-	-	-	-	-
46	3850	Prosjektstøtte Siljan idrettshall	250	-	-	-	-	-	-	-
46	3850	Tilskudd idrettshall	-	3 700	-	-	-	-	-	-
	Sum		2 949	5 442	2 819	2 538	-568	-970	-1 222	-1 222

Driftsbudsjett								
	Rammeområder		Regn16	Bud17	Økpl18	Økpl19	Økpl20	Økpl21
1	Administrasjon	Utgift	20 681	25 848	25 260	25 113	25 740	25 284
		Inntekt	-871	-804	-804	-804	-804	-804
2	Oppvekst	Utgift	68 660	67 132	67 619	67 619	67 219	67 094
		Inntekt	-12 490	-7 636	-7 636	-7 636	-7 636	-7 636
3	Helse	Utgift	45 243	48 524	50 164	50 214	50 414	50 414
		Inntekt	-8 660	-6 087	-5 887	-5 887	-5 887	-5 887
4	Samfunn	Utgift	35 280	34 649	36 059	38 649	35 599	35 899
		Inntekt	-14 736	-13 996	-14 764	-15 166	-15 418	-15 418
6	Politikk	Utgift	3 438	5 184	5 184	5 184	5 184	5 184
		Inntekt	-119	-97	-97	-97	-97	-97
Sum rammeområder		Utgift	173 302	181 337	184 286	186 779	184 156	183 875
		Inntekt	-36 875	-28 620	-29 188	-29 590	-29 842	-29 842
		Netto	136 427	152 717	155 098	157 189	154 314	154 033
8 000	Skatter m.v.	Inntekt	-61 896	-61 492	-62 042	-62 591	-63 141	-63 696
8 400	Ramme- og statstilskudd	Inntekt	-77 262	-78 808	-81 964	-81 800	-81 680	-81 401
8 500	Flyktninger m.v.	Inntekt	-9 433	-9 820	-8 772	-8 037	-7 929	-7 365
8 700	Statlige overføringer	Inntekt	-890	-808	-656	-645	-634	-621
	Inntekter fra rammeområdene	Inntekt	-36 875	-28 620	-29 188	-29 590	-29 842	-29 842
Sum driftsinntekter ekskl. renter			-186 356	-179 548	-182 622	-182 663	-183 226	-182 925
Sum driftsutgifter ekskl. renter			173 302	181 337	184 286	186 779	184 156	183 875
BRUTTO DRIFTSRESULTAT			-13 053	1 789	1 664	4 116	930	950
Renteinntekter og utbytte		Inntekt	-2 266	-2 043	-1 599	-1 552	-1 294	-1 227
Gevinst		Inntekt	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån		Inntekt	0	0	0	0	0	0
= Eksterne finansinntekter			-2 266	-2 043	-1 599	-1 552	-1 294	-1 227
Renteutgifter og omkostninger		Utgift	2 279	2 091	2 105	2 810	3 642	4 311
Tap		Utgift	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån		Utgift	4 719	5 670	4 800	5 700	5 600	5 500
Sosial- og næringslån		Utgift	0	20	20	20	20	20
= Eksterne finansutgifter			6 997	7 781	6 925	8 530	9 262	9 831
186	Motpost avskrivninger	Inntekt	-7 008	-7 009	-7 009	-7 009	-7 009	-7 009
NETTO DRIFTSRESULTAT			-15 331	518	-19	4 085	1 889	2 545
Interne finanstransaksjoner								
Bruk av tild. års regnsk. mindreforbr.		Inntekt	-14 393	0	0	0	0	0
Bruk av fond		Inntekt	-1 793	-518	0	-4 085	-1 889	-2 545
Sum bruk av avsetninger			-16 187	-518	0	-4 085	-1 889	-2 545
Overført til investeringsregnskapet		Utgift	0	0	0	0	0	0
Avsatt til fond		Utgift	15 474	0	19	0	0	0
Sum avsetninger			15 474	0	19	0	0	0
Udisponert (overskudd)			-16 044	0	0	0	0	0
Til inndekning senere år (underskudd)			0	0	0	0	0	0
Resultat etter interne finanstransaksjoner			0	0	0	0	0	0

Samlet finansiering av investeringsprosjekter			2018			2019			2020			2021			
Ansvar	Funksjon	Prosjektnavn	Kostnad	Egen	Tilsk	Lån	Egen	Tilsk	Lån	Egen	Tilsk	Lån	Egen	Tilsk	Lån
1	1209	Oppfølging av plan for digitalisering	400	100			100			100			100		
1	1209	ITG	800	200			200			200			200		
1	1209	Oppgradering sak og arkivsystem	500	250						250					
1	1209	Oppgradering hjemmeside	100	100											
1	3900	Belysning hovedparkeringsplass	215										215		
2	2022	IKT grunnskole, barnehage og voksenopplæringen	1 400	500			300			300			300		
3	2540	Digitale trygghetsalarmer	150	150											
4	1204	IT kostnader Disaster Recovery site	450			450									
4	1300	Oppgradering etter brannvurdering kommunehuset	500			500									
4	1300	Maling utvendig Kommunehuset	200										200		
4	1300	Reasfaltere og utvide parkering ved kommunehuset	250	250											
4	1300	Pusse opp kommunehuset - kommunestyre	400				-		400						
4	1300	Carport til kommunebiler	-	-											
4	2210	Lekeapparater Loppedåpan	400	200						200					
4	2210	Ventilasjonsanlegg Loppedåpan	200				200								
4	2210	Brannvinduer Loppedåpan barnehage	200	200											
4	2210	Opprusting Opdalen barnehage	6 500			6 500									
4	2220	Oppgradering uteområde Midtbygda sk.	600							100			500		
4	2220	Støydemping SFO	300				300								
4	2220	Scene i Samfunnssalen - forprosjekt	100							100					
4	2220	Oppgradering av Samfunnssalen	400							400					
4	2220	Ny parkerings- og trafikkløsning ved MB sk	2 000	500	1 500										
4	2650	Sprinkle loft bofellesskapet	125	125											
4	2652	Flyktningeboliger	18 000					1 500	4 500		1 500	4 500		1 500	4 500
4	2652	Utskifting av 2 kjøkken leiligheter i Mølleå	120				120								
4	3010	Reguleringsplan nytt boligfelt	250	250											
4	3320	Asfaltering	1 200	300			300			300			300		
4	3320	Lakssjøveien kommunal del	1 500												1 500
4	3320	Reasfaltere Gurholtveien	2 100									2 100			
4	3320	Utskifting av HQL gatelysarmatur	360	120			120			120					
4	3320	Gatelys Bakkanefeltet	830										830		
4	3320	Gatelys Saga	150	150											
4	3320	Finansiering Bypakka	2 880	720			720			720			720		
4	3500	Oppgradering Siljan renseanlegg	750			600			150						
4	3500	Sanering ledningsnett	2 000						2 000						
4	3500	Høydebasseng for vann Snurråsen	1 500						1 500						
4	3550	Utskifting lastebil inkl kranløsning	-			-									
4	3650	Opprusting gamle Heiveien	100							100					
4	3860	Sentrumsprosjektet	43 000						33 000	10 000					
	Sum		87 365	2 815	1 500	8 050	1 760	1 500	41 550	12 040	1 500	6 600	2 550	1 500	6 000

Netto resultatgrad (netto driftsresultat i % av sum driftsinntekter eksl. renter)

	Regn16	Bud17	Økpl18	Økpl19	Økpl20	Økpl21
Netto driftsresultat	8,23	-0,29	0,01	-2,24	-1,03	-1,39

Dekningsgrad for kommunaltekniske tjenester

	Regn16	Bud17	Økpl18	Økpl19	Økpl20	Økpl21
Vann	100	100	100	100	100	100
Kloakk (avløp)	100	100	100	100	100	100
Renovasjon	100	100	100	100	100	100
Feiing (brann)	100	100	100	100	100	100

Renteutgifter og låneavdrag

	Regn16	Bud17	Økpl18	Økpl19	Økpl20	Økpl21
Netto renteutgifter	12	48	506	1 258	2 348	3 084
Netto gjeldsavdrag	4 719	5 690	4 820	5 720	5 620	5 520
Sum renteutgifter og gjeldsavdrag	4 731	5 738	5 326	6 978	7 968	8 604

Arbeidskapital, langsiktig gjeld og fond

	Regn16	Bud17	Økpl18	Økpl19	Økpl20	Økpl21
Arbeidskapital	89 946	83 638	79 042	72 297	57 218	51 008
Langsiktig gjeld (inkl. pensjon)	364 403	362 531	362 988	389 736	386 518	384 825
Fond	55 503	49 195	44 599	37 854	22 775	16 565

Garantiansvar

	Regn16	Bud17	Økpl18	Økpl19	Økpl20	Økpl21
Garanti gitt til Renovasjon i Grenland IKS	520	510	499	489	478	468
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, kirke	125	113	100	88	75	63
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, kirkegård	97	19	-	-	-	-
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, varmeanleg	225	210	195	180	165	150
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, sprinkleran	1 269	1 137	1 005	873	741	609
Sum garantiansvar	2 236	1 988	1 799	1 629	1 459	1 290

Avslutning

Økonomiplanen gir prioriteringer i kommende fireårsperiode, og planen er bindende for kommunens økonomiforvaltning iht. kommunelovens § 44. Planen oppfylder de formelle krav til driftsbalanse ved bruk av disposisjonsfond. Disposisjonsfond vil ved utgangen av planperioden estimeres til å være 9 millioner kroner og ubundne investeringsfond estimeres til å være 16 millioner kroner, herav 11 millioner kroner i SKK-fond. Disse estimatene inkluderer kun planlagte kostnader og det vil etter all erfaring belastes mer på fond gjennom planperioden som ikke er kjent per dags dato. Det er nødvendig å ha midler tilgjengelig på ubundne fond for å kunne håndtere uforutsette utgifter gjennom planperioden.